Já está no prelo o nôvo CANTEMOS AO SENHOR, manual de Liturgia do cristão paranaense, editado pela **Gráfica Vicentina Ltda.** O livro, com 224 páginas, além da Liturgia da Missa e 215 cânticos selecionados, conterá o Ritual do Batismo na Missa, Cultos Dominicais e outros devocionais próprios do povo do interior, porém, atualizados.

A capa foi idealizada e executada pelo Padre Paulo Jubel, da Cúria Metropolitana de Curitiba.

Dentro de 30 dias a editôra já estará distribuindo o CANTEMOS AO SENHOR em todo Paraná. O prêço foi estimado em Cr$ 3,50.

Esporte em Revista

CAMPEONATO PARANAENSE: Coritiba - Atlético 2x1, União - Londrina 0x0, Colorado - Pontagrossense 0x0, Grêmio - Paranavaí 1x0, Atlético - Água Verde, 1x0, Coritiba - Pontagrossense 3x0, Colorado - Londrina 1x1, União - Grêmio 1x0, Paranavaí - Jandaia 1x0.

CAMPEONATO GAUCHO: Internacional - Gaúcho 1x0, Cruzeiro - Grêmio 1x0, Barroso - Esportivo 3x1, Novo Hamburgo - Flamengo 2x1, Cruzeiro - Flamengo 1x0, Grêmio - Esportivo 2x1, Internacional - Barroso 2x1, Gaúcho - Novo Hamburgo 1x0.

TAÇA GUANABARA: Fluminense - América 2x0, Botafogo - Flamengo 1x0, Vasco - América 0x0, Fluminense - Bangú 3x3.

ENCONTROS INTERNACIONAIS: Brasil - Áustria 1x1. Pelé despediu-se dos gramados paulistas, fazendo um gol e recebendo da Federação Paulista de Futebol o relógio de ouro "Patek Philipe". Outros jogos: Argentina - Paraguai 1x1 e 1x0, México - Grécia 1x1, Estrêla Vermelha (Jugoslávia) - La Coruna (Espanha) 3x1, Estrêla Vermelha - Real Madrid 1x0, Botafogo (São Paulo) - Boca Juniors (Argentina) 5x3.

Distribuição de Terras tem Planejamento

Mais uma importante reunião ministerial acaba de ser realizada em Brasília, na semana pasada, com a assinatura pelo Presidente Médici do Decreto-Lei "PROTERRA", instituindo o programa de redistribuição de terras e de estímulo a Agroindústria do Norte e Nordeste e alterando a legislação do imposto de renda a incentivos fiscais. O PROTERRA tem o objetivo, conforme o decreto-Lei, que o criou, de promover o mais fácil acesso do homem a terra criar melhores condições de emprêgo de mão-de-obra e fomentar a Agroindústria nas regiões compreendidas nas áreas de atuação da SUDAM e da SUDENE.

São dotados ao programa recursos no valor de quatro bilhões de cruzeiros, destinados, entre outras coisas, à aquisição de terras ou sua desapropriação, por interêsse social, inclusive prévia e justa indenização em dinheiro nos têrmos que a lei estabelece para posterior venda a pequenos médios produtores rurais da região, com vistas a melhor e mais racional distribuição de terras cultiváveis.

MUDANÇAS ESTRUTURAIS

Ao assinar o Decreto-Lei, o presidente Garrastazu Médici declarou que o programa de redistribuição de terras e de estímulo à Agroindústria do Nordeste, tal como se acha concebido no projeto que ora promulgo, é fruto da decisão inabalável, que anima os governos da revolução, de introduzir na sociedade brasileira as mudanças estruturais exigidas pelo imperativo de conjugar o crescimento da economia com o estabelecimento de ordem social mais próspera, mais humana e mais justa".

Após a reunião, o ministro Cirne Lima distribuiu nota a imprensa afirmando que o "Decreto-Lei assinado pelo presidente constitui, sem qualquer dúvida, um dos mais importantes atos dêste govêrno". — Traz, disse — a decisão do presidente Médici diante de dois grandes problemas nacionais: A distribuição de renda entre as diversas camadas da sociedade brasileira e os desequilíbrios regionais".

A História de Irati e a Imigração Polonesa

Ruy C. Wachowicz

Ao ensejo das comemorações do centenário da imigração polonesa no Paraná, que ocorre neste ano de 1971, a comunidade iratiense juntamente com a Superintendência do Centenário da Imigração Polonesa ao Paraná promovem extenso programa comemorativo. Desta forma a grande colônia polonesa de Irati, bem como todo o povo daquela comuna do centro-sul do Paraná, prestam sua homenagem a êste importante evento.

PRIMÓRDIOS DA HISTÓRIA IRATIENSE

Até 1865, conta-nos o historiador Ermelino Agostinho de Leão o território que hoje compõe o municipio de Irati, era um "sertão desconhecido". Algumas famílias das circunvizinhanças de Curitiba, temerosas de que alguns de seus membros fôssem recrutados para a campanha contra o ditador paraguaio Francisco Solano Lopes, ali refugiaram-se dando origem a um povoado, o qual veio a denominar-se Covózinho ou Covalzinho, e posteriormente Irati Velho.

Na última década do século passado, a região foi cortada pelos trilhos da estratégica ferrovia São Paulo — Rio Grande. Porém o traçado ferroviário evitou o povoado de Covózinho, dando origem à estação de Irati. O historiador Ermelino Agostinho de Leão afirma que em 1898 conheceu a localidade constatando na mesma "poucas casas".

PIONEIROS POLONESES

Com a passagem dos trilhos da São Paulo — Rio Grande pela região, as condições de fixação de imigrantes em Irati, tornaram-se excepcionais. Tal fato se deu:

a — pela estrada de ferro São Paulo — Rio Grande, a qual possibilitaria a colocação da produção no mercado paulista.

b — pelas excelentes matas, ubérrimas em araucárias e nativas florestas de erva mate, possibilitando a indústria extrativa.

c — pela fertilidade do solo, que beneficiava sobremodo a agricultura.

Tais condições, difíceis de serem encontradas em outras plagas paranaenses, provocaram um movimento migratório para a região de populações imigradas para o Paraná. O afluxo de imigrantes para a região era proveniente sobretudo das colônias polonesas ao derredor de Curitiba, nas quais já se registrava o processo da existência de mão de obra agrária excedente. Essas colônias já contavam com aproximadamente 30 anos e as novas gerações estavam à procura de novas terras para colonizar. Irati afigurou-se como um dos núcleos de atração, dadas suas excepcionais condições.

Não houve pois, de início, em Irati colonização dirigida. Foi um movimento migratório espontâneo, no qual a grande colônia de Tomás Coelho, localizada nos arredores de Curitiba, foi a principal fornecedora de mão de obra agrária. Por outro lado, a proximidade de colônias como a de São Mateus do Sul e Prudentópolis, também atraiu colonos poloneses e ucranianos para a região de Irati. Os primeiros poloneses estabeleceram-se na região Alto da Serra em terras da antiga fazenda Floresta, tendo como pioneiro — segundo Casemiro Gluchowski em sua obra "Entre os Pioneiros Poloneses nas Antípodas", Varsóvia, 1927, — o senhor Ladislau Gryczynski, dinâmico e operoso colono procedente de São Mateus do Sul.

Já em 1904, contava a região do Alto da Serra com 30 famílias polonesas. Os poloneses colonizaram inicialmente as terras da fazenda Floresta e adjacências. Em seguida começaram a fixar-se no núcleo urbano de Irati, pròpriamente dito, bem como ao seu redor, em pequenos núcleos: Rio Corrente, Pedra Preta, Rio Bonito, Mato Queimado, Riosinho, Cochinhos, etc.

Por volta de 1922, Casemiro Gluchowski, autor já citado registra 800 famílias polonesas na região.

CONFLITO DE TERRAS

Os pioneiros poloneses, colonizadores da fazenda Floresta, sofreram graves problemas quanto à titulação das terras por êles adquiridas. Os pioneiros, por falta de conhecimento das leis e por processo de aquisição de terras então vigente no Brasil, foram inescrupulosamente explorados por proprietários que pretendiam ampliar seus ganhos, explorando a situação de desamparo e desconhecimento do imigrante.

Uma vez paga sua data, exigia o colono a escritura a que tinha direito. Na oportunidade, era então informado pelo proprietário que teria de pagar novamente a propriedade face ao não cumprimento de exigências legais por ocasião da aquisição. O colono confiava apenas na boa fé do proprietário vendedor. Tal procedimento gerou um ambiente de grande tensão. Sucederam-se vários processos judiciais, atinentes à titulação dessas terras.

Muitos colonos para não terem de pagar novamente a gleba, que já era sua, abandonaram a região, porém muitos outros permaneceram, procurando solucionar judicialmente a questão. Vinte anos após o seu estabelecimento na região, ainda havia dezenas de famílias em situação instável, podendo a qualquer instante, serem expulsos de suas datas, já pagas.

GONÇALVES JR. — UMA COLÔNIA FEDERAL

Face às grandes vantagens oferecidas pela região de Irati, as autoridades imigratórias nacionais resolveram estabelecer na região um núcleo colonial oficial.

Surgiu então em 1908 a colônia federal de Gonçalves Jr., localidade a 12 km da sede de Irati. Os lotes medidos e demarcados foram em número de 285, abrangendo 6.240 hectares. Nesses lotes estabeleceram-se 1.379 imigrantes das mais diversas procedências: ucranianos, alemães, holandeses e poloneses, êstes últimos em número de 70 famílias.

As condições privativas do pioneirismo agrário que ali vigoraram nas primeiras décadas da colônia, bem como a exuberância da mata, difícil de sobrepujar, levou ao surgimento de inúmeros descontentes, notadamente entre os holandeses, não acostumados à colonização em terrenos cobertos de matas, pràticamente inexistentes em sua pátria de origem, dando preferência aqui no Brasil a regiões de campos.

Casemiro Gluchowski, em sua obra já citada, conta-nos original ocorrência com os holandeses na colônia Gonçalves Jr.

Quando da passagem pela colônia do governador do Estado, Dr. Vicente Machado, os holandeses organizaram uma delegação para solicitar-lhe melhoria de condições. Finaram-se acompanhar de suas espôsas, vestidas com sêda. O governador assustou-se com tão exótica delegação e concluiu: "Perda de tempo. Dêstes aqui nada se pode esperar". De fato, não demorou para que os holandeses abandonassem o núcleo, à procura de novas terras que fôssem por êles consideradas melhores.

URBANIZAÇÃO E ACULTURAÇÃO

Ao contrário dos outros núcleos de colonização polonesa no Paraná, os colonos poloneses localizados em Irati, tenderam a urbanizar-se com mais rapidez do que a verificada em outros lugares. Fixaram-se na cidade de Irati em grande quantidade, atraídos que foram pela atividade comercial proveniente pela ferrovia São Paulo — Rio Grande. Muitos dêles passaram a participar do comércio varejista bem como do atacadista da cidade. Desta forma os poloneses em Irati, desde o início da urbe iratiense, sempre participaram do comércio local de forma ativa. Multiplicaram-se pelas colônias, serrarias e moinhos de trigo. A erva-mate, conhecida por êles de "trigo paranaense", era explorada intensamente. Seu entrosamento com populações tradicionais descendentes de luso-amerindios foi rápida, bem como com os descendentes de outras nacionalidades de origem européia, também estabelecidas na região.

FESTEJOS CENTENÁRIOS

A comunidade iratiense, liderada pela Sociedade Cultural Beneficente Iratiense e Superintendência do Centenário da Imigração Polonesa ao Paraná, festejarão a vinda dos primeiros imigrantes no dia 25 de julho dêste ano.

A promoção contará com a participação da Prefeitura local, das Associações, Clubes de serviço e com a colaboração tôda especial do Deputado João Mansur, líder do Govêrno que proporcionará a apresentação do Grupo Folclórico União Juventus.

Praça da Polônia, em Campo Largo, obelisco em honra do Imigrante polonês, eram os marcos do Centenário da Imigração polonesa ao Paraná. São João do Triunfo perpetuou o evento com um monumento de granito. E mais uma realização da Superintendência do Centenário da Imigração Polonesa ao Paraná.

VATICANO ESTUDA UNIÃO COM IGREJA ORTODOXA

CIDADE DO VATICANO — Os católicos poderão assistir, talvez muito em breve, às cerimônias religiosas da Igreja Ortodoxa Oriental, com o consentimento do Vaticano. Por sua vez, os fiéis da Igreja Ortodoxa poderão comparecer igualmente à missa católica.

O titular da Secretaria de Promoção da Unidade Cristã, Cardeal Jan Willebrands, anunciou que há "numerosos sinais" de que Deus está conduzindo as Igrejas católicas e ortodoxa à unidade, "não obstante as dificuldades que ainda persistem".

ENTENDIMENTO

O prelado holandês em artigo que escreveu para o órgão oficial do Vaticano, L'Osservatore Romano, comenta uma carta que o Patriarca ortodoxo Athenágoras I, de Istambul, escreveu ao Papa Paulo VI, em maio último e que foi publicada na sexta feira.

Os contatos entre os prelados e teólogos do Vaticano e da Igreja Ortodoxa aumentaram desde que o Papa Paulo VI e o Patriarca Athenágoras reuniram-se na Terra Santa, há seis anos e meio. Em suas cartas, o Papa e o Patriarca concordaram em que o movimento para unidade precisa chegar até os fiéis.

ARGUMENTO

"Convidamos à Sua Santidade", disse Athenágoras em sua carta, "que é necessário fortalecer a comunidade de vida eclesiástica entre o Ocidente e o Oriente, para fomentar a irmandade verdadeira a nível dos clérigos e dos fiéis das Igrejas Católicas Romana e Ortodoxa".

A união entre as duas Igrejas poderia ter importância particular em alguns paises ocidentais, onde existem consideráveis grupos de fiéis ortodoxos. Nos Estados Unidos, por exemplo, o número de ortodoxos é de 3.300.000.

REV. PE. JOSÉ WOJNAR
A-C. C. BYSTRONSKI
DOM FELICIANO - RSC

LUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONÊS DA AMÉR. LATINA — FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 21 lipca (julho) — 1971 — Nr 3227 — (29/71)

POŻEGNANIE PELEGO

Pelé, król futbolu, z koroną na głowie i berłem w ręku — pożegnał się z jedenastką Brazylii w meczu z Jugosławią dnia 18 lipca 1971 r. Mimo wspaniałej gry i kilku doskonałych okazji, Pelé nie zdołał wbić gola, miał jednak królewskie pożegnanie ze strony władz państwowych i 138 tys. widzów.

Edson Arantes do Nascimento, zwany popularnie Pelé, pożegnał się w ub. niedzielę z jedenastką Brazylii. Odtąd grać będzie jedynie w meczach drużyny Santosu aż do pierwszych dni października 1973 roku, kiedy to skończy się jego kontrakt z klubem.

Ta decyzja Pelego wywołała powszechny żal tak w Kraju jak i za granicą. Wszyscy jednak musieli się pogodzić z tym postanowieniem sławnego piłkarza, nazwanego słusznie "królem futbolu", zdając sobie sprawę, że żaden mistrz nie jest wieczny. Pelé chce opuścić boiska w wieku 30 lat, gdy znajduje się jeszcze w dobrej formie fizycznej. Pragnie on uniknąć smutnego losu — być wygwizdanym przez publiczność, nie mogąc jej zadowolić z powodu wieku czy braku kondycji fizycznej.

Nikt nie może mieć pretensji do słynnego gracza. Od 16 roku grał już w Santosie. Gdy liczył 17 lat, grał w 11-sto Brazylii w Szwecji w 1958 r. zdobywając mistrzostwo świata po raz pierwszy. Jeszcze dwa razy Pelé pomógł Brazylii zdobyć ten zaszczytny tytuł: w 1962 r. w Chile i w ubiegłym roku w Meksyku. Ogółem, Pelé bronił barw brazylijskich w 111 meczach międzynarodowych, będąc autorem 95 goli. Grał w reprezentacji w ciągu 14 lat.

Z okazji ostatniej gry Pelego dnia 18 lipca podczas meczu z Jugosławią, otrzymał on następujące prezenty: Konsul Nigerii wręczył Pelemu wysokie odznaczenie tego kraju; to samo uczyniło kierownictwo jedenastki Jugosławii przez swego reprezentanta; dziennik angielski "Daily Mirror" zrobił specjalny reportaż z tego meczu za pośrednictwem najlepszego gracza angielskiego Bobby Moore; Austriacy ofiarowali Pelemu złoty zegarek; Czesi zaś — złotą koronę i berło, jako "królowi piłkarzy" wszystkich czasów; telewizja USA nagrała kolorowy film z ostatniej gry Pelego. Film ten ukaże się we wszystkich wielkich kinach i telewizji USA i Europy.

Tymczasem różni członkowie Kongresu Brazylii podali projekt uczczenia Pelego na nadzwyczajnej sesji — podkreślając, że: przez 14 lat Pelé głosił imię Brazylii na wszystkich boiskach świata, będąc uznany za największego gracza, jakiego już świat wydał. Pozatym, Pelé zasługuje na to wyróżnienie, będąc człowiekiem prostym, skromnym, wierzącym, wielkim altruistą i pod każdym względem wzorowym obywatelem.

V lot USA na Księżyc

(START 'APOLLO-15" NASTĄPI 26 LIPCA)

Za niespełna osiem dni rozpocznie się piąta z kolei amerykańska wyprawa na Księżyc. Będzie to statek "Apollo-15" z 3-osobową załogą: dowódcą statku 39-letnim Davidem Scottem, pilotem pojazdu księżycowego; 40-letnim Jamesem Irwinem, pilotem statku macierzystego i 39-letnim Alfredem Wordenem. Scott ma już za sobą dwa loty kosmiczne po orbicie ziemskiej: w statku "Gemini-8" w marcu 1966 r., wraz ze słynnym Neil Armstrong, dowódcą statku "Apollo-11", pierwszym człowiekiem, który stanął na Księżycu oraz 10-dniowy lot po orbicie ziemskiej w statku "Apollo-9" w marcu 1969 r. Pozostali dwaj członkowie załogi są nowicjuszami.

Ustalony już został dokładny program lotu "Apollo-15". Start nastąpi 26 lipca. Pojazd księżycowy ze Scottem i Irwinem wyląduje na Księżycu 1 sierpnia i przebywać tam będzie 66 godzin. Poza kabiną astronauci przebywać będą około 20 godzin. Odbędą trzy 6 - 7-godzinne spacery.

Na miejsce lądowania "Apollo-15" wybrano miejsce w pobliżu szczeliny Hadley u podnóża księżycowego łańcucha górskiego Apeniny. Miejsce to leży na wschodnim brzegu Morza Deszczów w odległości około 475 mil na północ od równika. Jest to bardzo nierówny teren, pełen ostrych wzgórz i głębokich szczelin.

Wyposażenie "Apollo-15" różni się od poprzednich statków księżycowych tym, że w jego skład wchodzi samochód księżycowy o napędzie elektrycznym zwany "Rover", na którym astronauci będą jeździć po powierzchni Księżyca. Samochód ten waży około 220 kg, będzie mógł poruszać się po powierzchni Księżyca z prędkością około 9 km na godzinę, w promieniu 90 km od miejsca lądowania pojazdu księżycowego.

Ponadto statek "Apollo-15" w czasie lotu po orbicie około-ziemskiej wyrzuci przy pomocy urządzenia sprężynowego małego satelitę o wadze 35 kg, który krążyć będzie wokół Księżyca. Satelita ten będzie wyposażony w aparaturę m. in. dla badania wiatru słonecznego oraz anomalii grawitacyjnych Księżyca, w wyniku których orbity obiektów lecących wokół Księżyca ulegają deformacjom.

Lot "Apollo-16" odbędzie się za rok — w marcu 1972 r., a miejscem lądowania będzie prawdopodobnie krater Kopernika. NASA wyznaczyła już załogę "Apollo-16": dowódca John Young (ur. w 1930 r.), weteran lotów kosmicznych ("Gemini-3", "Gemini-10" po orbicie ziemskiej i "Apollo-10" po orbicie księżycowej), Charles Duke (ur. w 1935 r.) i Kenneth Mattingly (ur. w roku 1936).

Zagraniczna polityka Brazylii

Kanclerz Mário Gibson Barbosa nakreślił w tych dniach ogólne zręby zagranicznej polityki Brazylii. W miarę jak Brazylia rozbudowuje swe szosy w kierunku państw sąsiednich, powiedział Kanclerz, stara się zawiązać z nimi ścisłejsze węzły przyjaźni i utrzymać z nimi szerszy i otwarty dialog.

Historia, geografia i kultura poruczyły Brazylii misję zacieśnienia węzłów przyjaźni pomiędzy 3 Amerykami: angielsko-amerykańską, hiszpańsko-amerykańską i portugalsko-amerykańską. Misja ta ma charakter ściśle pokojowy: rozwój gospodarczo ekonomiczny Ameryki Centralnej i Południowej.

Brazylia musi zająć przodującą pozycję w Ameryce Łacińskiej, ponieważ USA zajęte są problemami w Indochinach i we własnym kraju. Z drugiej strony, Brazylia nie może zezwolić, by wolne miejsce pozostawione przez USA zajęły systemy socjalistyczne różnego odcienia podlegające ślepo ideologii Moskwy czy Pekinu.

Nie nie może powątpiewać w powolne lecz stałe okrążanie Stanów Zjednoczonych przez polityczną i ekonomiczną ekspansję Sowietów. Brazylia będąc największym i najbogatszym w możliwości krajem łacińskiego kontynentu, siłą rzeczy musi zająć mocną pozycję, biorąc pod uwagę okoliczności charakteru politycznego, ekonomicznego i geograficznego. Mając to na uwadze, Brazylia przeprowadziła rozmowy z kanclerzami Argentyny, Peru, Paragwaju i Gwatemali, a obecnie kontynuuje te rozmowy z dalszymi 5 państwami.

Wszystkim państwom Ameryki Centralnej Brazylia ofiaruje pożyczkę 2 milionów dolarów na rozszerzenie obopólnego handlu oraz gwarantuje otwarcie linii oceanicznej między Brazylią i USA poprzez Amerykę Centralną. Tak np. Peru otrzymało już od Brazylii pożyczkę 10 mln. dolarów na powyższy cel. Natomiast z państwami produkującymi kawę Brazylia pragnie zawiązać ściśle porozumienie odnośnie kwot i ceny kawy na rynku światowym.

Należy się oswoić ze sloganami i zamknąć oczy na propagandę lewicową w niektórych krajach Ameryki Południowej, powiedział Kanclerz brazylijski, mianowicie, że "wojskowa dyktatura rządząca Brazylią żywi skryte zamiary imperialistyczne".

Po zamachu na Hassana II

Podczas wielkiego rautu wydanego przez króla Maroku — Hassana II z okazji 42 rocznicy jego urodzin, w obecności 500 zaproszonych gości włącznie z korpusem dyplomatycznym — doszło do zamachu stanu na osobę tego monarchy. Zamach ten przygotowało kilkunastu generałów i pułkowników marokańskich pod kierunkiem gen. Mohamed Medbouh za namową rządów Egiptu i Libii.

1.400 kadetów zbałamuconych przez swych oficerów i znarkotyzowanych wtargnęło do pałacu królewskiego siejąc śmierć i zamieszanie. 28 z zaproszonych gości straciło życie, a 38 odniosło rany. Spośród napastników zginęło 157; 700 zaś zostało rozbrojonych przez ochronną straż królewską. 10 głównych zamachowców zostało rozstrzelanych na rozkaz Hassana II.

Udzielając wywiadu prasie zagranicznej, król Hassan II dał wyraźnie do zrozumienia, że zamach na jego życie podżegany był przez Egipt i Libię, które nie mogły się pogodzić z faktem, że Maroko — państwo arabskie — trzymało się z dala od polityki bloku arabskiego. Podejrzenia swe król Hassan II oparł na fakcie, że do ambasady Maroku w Kairze zgłosiło się 600 ochotników, prosząc o wizy. Ponadto kompromitujące dokumenty znalazła policja marokańska w ambasadzie Libii.

Dobrze jest przypomnieć tutaj zamach stanu dokonany w 1969 roku w Libii przez pułk. Moamar El-Kaddafi, który strącił z tronu króla Idrysa zaprowadzając w kraju republikę. Pułk. Moamar nie ukrywa swych sympatii dla Związku Sowieckiego, któremu otworzył swe porty. A więc za plecami Libii działa niewątpliwie Moskwa, pragnąca umocnić jeszcze więcej swe bazy wojskowe na zachodnim wybrzeżu Afryki. Gdyby się był udał zamach na króla Hassana II, USA i Francja straciłyby swe ważne bazy wojskowe w Maroku. Tym samym pozycja państw Paktu Atlantyckiego (NATO) na Morzu Śródziemnym zostałaby mocno osłabiona.

W KALEJDOSKOPIE

BRASILIA — Kanclerz brazylijski Mário Gibson Barbosa objechał ostatnio państwa Ameryki Centralnej znane z produkcji kawy, by utworzyć wspólny front w obronie Międzynarodowej Umowy Kawy przeciw nieprzyjaznej polityce USA.

SANTIAGO — Prezydent Chile — Allende uchwałą Kongresu znacjonalizował chilijskie kopalnie miedzi, głównie znajdujące się w rękach 3 kompanii amerykańskich: Anaconda Co., Keennecot Coper i Cerro Corporation.

ATENY — Piosenka brazylijska "Mój głos przyjdzie z Ameryki Łacińskiej", kompozycji Marcos i Paulo Sérgio Vale i interpretowana przez piosenkarkę Claudia, zajęła I miejsce na Międzynarodowej Olimpiadzie Piosenki w Grecji.

RECIFE — Produkcja celulozy w Nordeste wynosząca obecnie 50 tys. ton rocznie dojdzie do 150 tys. ton, gdy dojdzie do funkcjonowania nowych fabryk, przerabiających trzcinę cukrową i sisal (gatunek włókna). Odpadki od tych 2 produktów nadają się bardzo do fabrykacji papieru.

KOLONIA — Jeden z dzienników niemieckich z Kolonii podał wiadomość, że Niemcy Wschodnie przekształcają sowieckie statki rybackie w pływające stacje radiowe, co utrudni ich lokalizację przez państwa zainteresowane.

WASHINGTON — W siedzibie Pentagonu odbyła się jedyna tego rodzaju uroczystość, mianowicie — nominacja na generała brygady pierwszej kobiety w świecie — Jeanne Holm, która od 21 lat służyła w wojsku USA.

SÃO PAULO — W stolicy sanpaulistańskiej najwięcej ludzi umiera na serce 18%, na raka 12,9% oraz na sklerozę 10,8%, podczas gdy w Nordeste 13,2% umiera na dezynterię, 8,9% na serce, 6,5% na grypę i 5% na raka.

DOVER — W angielskiej bazie lotniczej znajduje się na wystawie olbrzym - samolot USA — Galaxie C-5", posiadający szybkość 900 km na godzinę, zabierający na pokład 345 ton wagi oprócz 200 pasażerów, mogący lądować w ciągu 22 sekund i załadować pasażerów czy towary w ciągu 15 minut. Nazwany on jest "wielorybem z aluminium".

S. PAULO — XI Biennale Sztuk Plastycznych, który odbędzie się w stolicy sanpaulistańskiej od 4 września począwszy, zgromadzi artystów 10 państw Ameryki Łacińskiej, czyli: Argentynę, Urugwaj, Chile, Paragwaj, Boliwia, Kolumbia, Ekwador, Peru, Wenezuela i Gujana.

LA PAZ — Władze boliwijskie oskarżają prawicę o przygotowanie zamachu stanu na rząd gen. Juan José Torres'a. Ruch ten pod nazwą "Narodowa Armia Chrześcijańska" jest autorem wielu zamachów dywersyjnych w tym kraju.

BRASILIA — Rząd brazylijski pragnie nawiązać żywy kontakt ze Wspólnym Rynkiem Europejskim, celem zainicjowania współpracy na terenie handlowym, finansowym i techniczno-naukowym. Delegacja tej organizacji odwiedziła w tych dniach Brazylię.

RIO — Policjanci należący do tzw. "Esquadrão da Morte" ("Szwadron śmierci"), są sądzeni obecnie przez sądy cywilne, jako zwykli zbrodniarze. Dwóch z nich uciekło z więzienia: jeden z Rio, drugi z São Paulo. Akcja władz przeciw nim nabiera na sile.

BRASILIA — W październiku br. Prezydent Médici pojedzie wraz z małżonką do Iranu, by uczestniczyć w obchodzie 2.500 rocznicy założenia imperium perskiego. Specjalne zaproszenie dlań wysłał szach perski Reza Pahlewi.

WASZYNGTON — Asesor polityczny prezydenta Nixona — Henry Kissinger powrócił już ze swej podróży z Azji, podczas której odwiedził Wietnam Południowy, Tailandię, Indie i Pakistan. Kissinger niespodziewanie odwiedził Pekin.

PORTO ALEGRE — Pierwsze 76 rodzin kolonistów gauszowskich wybiera się do okolic Altamira — stan Pará, celem skolonizowania gleby leżącej w pobliżu przyszłej szosy Transamazônica. Istnieje możliwość udania się innych rodzin z tego stanu do Nordeste.

SANTIAGO — Okazuje się, że trzęsienie ziemi które nawiedziło Chile było groźniejsze aniżeli początkowo obliczano, mianowicie: 240 tys. domów rozsypało się w gruzy, a kilkaset tysięcy mieszkańców pozostało bez dachu nad głową.

PORTO ALEGRE — Dnia 17 lipca minister Transportu Mário Andreazza inaugurował nowy most na rzece Chuí łączący Brazylję z Urugwajem. Most liczy 100 m długości i został zbudowany wspólnym wysiłkiem dwu państw.

SAN CLEMENTE (Kalifornia) — Prezydent Nixon oświadczył ostatnio narodowi, że w lutym przyszłego roku uda się z wizytą oficjalną do Chin komunistycznych. Nadmienił on, że nie może być pokoju w świecie bez udziału 750-milionowego narodu chińskiego.

WARSZAWA — Według ankiety przeprowadzonej w Polsce, "złotym snem" Polaków jest posiadanie samochodu. I tak 200 tys. osób pragnie nabyć wóz, podczas gdy roczna produkcja wynosi tylko 35 tys. Władze polskie prowadzą rozmowy z firmami: Fiat, Citroen, Renault i Volkswagen, celem podpisania kontraktu na produkcję aut tych firm w Polsce.

BRASILIA — Brazylia otrzymała od USA 21,6 mln. dolarów z racji amerykańskiej asystencji wojskowej dla zagranicy. Globalna pomoc USA na ten cel wyniosła sumę 2,1 biliona dolarów.

NOWOŚCI W ZGROMADZENIU KSIĘŻY WERBISTÓW W POŁUDNIOWEJ BRAZYLII

1. Na posiedzeniu Księży Prowincjałów południowej Ameryki z Przew. Księdzem Generałem ze Zgromadzenia Księży Werbistów, ks. Dr Janem Musińskim w São Paulo, postanowiono, że wizytację kanoniczną w południowej prowincji przeprowadzi Polak, ks. Dr Bruno Kozieł.

Ksiądz Bruno przyjechał do Brazylii dnia 29-6-1971 roku o godzinie 13,25. Na lotnisko po niego wyjechał ks. Prowincjał w towarzystwie czterech innych księży.

Ksiądz Bruno Kozieł jest Polakiem, studia wyższe skończył w Rzymie i potem powrócił do Polski, do seminarium Księży Werbistów do Pieniężna, gdzie był profesorem teologii dogmatycznej, potem był rektorem tegoż seminarium i wreszcie prowincjałem polskiej prowincji aż wreszcie został wybrany na radcę generalnego.

W południowej Brazylii życzymy mu miłych przeżyć i wspomnień.

2. Dnia 21 maja przyjechał do Brazylii ks. Bolesław Cisz. Ks. Bolesław urodził się w Polsce, studia wyższe skończył na KUL-u (Katolickim Uniwersytecie Lubelskim). W Polsce był profesorem matematyki i filozofii. Przyjechał do Brazylii znając język portugalski. Życzymy mu wielkich sukcesów w pracy na ziemi brazylijskiej.

3. W kwietniu tegoż roku przyjechał do Brazylii profesor historii, ks. Stanisław Turbański, by z okazji stulecia emigracji polskiej zorientować się w rozwoju polskich kolonii prowadzonych przez polskich księży Werbistów. Mamy nadzieję, że wreszcie ktoś opowie pracę polskich Werbistów na ziemi brazylijskiej. Spodziewamy się, że będzie to praca obiektywna i realna. Księże Stanisławie, szczęść Boże!

Karol Podbiol

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego

Rua Mal. Floriano, 511

Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

Podsłuchane...

DR ZEFERINO KRUKOSKI, sędzia Wyższego Sądu (desembargador) jest obecnie prezesem Parańskiego Trybunału "de Alçada" (Sąd Rozjemczy), a równocześnie osobistym przyjacielem obecnego Gubernatora Haroldo Leon Peres'a. Nic więc dziwnego, że dr Krukoski pozostał u boku szefa stanu, gdy inni "desembargadorzy" opowiedzieli się przeciw Gubernatorowi z okazji reformy Konstytucji stanowej.

PANI HELENA SKAŁSKA — wdowa po śp. Janie Skalskim — godnie wychowała swe dzieci: syna Mário — dziś wybitnego już inżyniera pracującego w stanowej kompanii COPEL i zajmującego w niej wybitne stanowisko, oraz Danusię, dzisiaj małżonkę dra Edwarda Żelaka i wysoką urzędniczkę Biblioteki Publicznej w Kurytybie. Jak wiadomo, p. Helena Skalska od trzydziestu kilku lat prowadzi niezmordowanie chór św. Cecylii przy polskim kościele św. Stanisława w Kurytybie.

ANTONI FLIZIKOWSKI, syn sławnego ongiś malarza kościołów śp. Anastazego Flizikowskiego, były kierownik firmy drzewnej METRO w Imbituwie, przeniósł się niedawno do Kurytyby, gdzie kupił swój własny dom. Niestety, nie miał on szczęścia w stolicy Parany, gdyż pewnego wieczoru złodzieje dostali się do jego domu, okradając doszczętnie jego mieszkanie. P. Antoni Flizikowski ma trzech braci: Franciszka — malarza pracującego w Prefekturze kurytybskiej; Alojzego — również malarza pokojowego oraz Ambrożego już zmarłego od kilku lat, który służył w Polskiej Marynarce Wojennej podczas II wojny światowej, a wróciwszy do Parany, przez szereg lat prowadził z wielkim poświęceniem "godzinę polską" w radio Cambijú w Araukarii. Kierownikiem tej stacji od długich lat jest ks. Jan Pałka CM.

KS. RYSZAR GOGOL, obecny proboszcz w Catanduvas (niedaleko Contendy), po odmalowaniu kościoła w Santa Cândida, zabrał się do malowania wnętrza kościoła w Catanduvas. Przedtym jednak zaprowadził instalację światła elektrycznego w kościele, wiedząc, że choć nie ma jeszcze energii elektrycznej w tej miejscowości, przyjdzie ona w najbliższym czasie, jak się to już stało w Serrinhii, Tomás Coelho i innych skupiskach Interioru.

DR PAULO BRENNY (z Abranches), były student gimnazjum i liceum księży Misjonarzy, po ukończeniu Fakultetu Prawa na Katolickim Uniwersytecie Parany i otrzymaniu dyplomu adwokata, wstąpił do Parańskiej Policji Cywilnej, w której spełnia urząd komisarza. Odmówił on przyjęcia stanowiska "delegado" czyli szefa Policji w Morretes (niedaleko portu Paranaguá), mając na widoku urząd sędziego, do którego przygotowuje się poza godzinami pracy. Dr Paulo Brenny jest synem śp. Józefa i Marii Brennych, oraz bratem dra Tadeusza — lekarza-majora wojsk brazylijskich (w Joinville), Czesława, Mariana i Władysława — znanych już handlowców pod Kurytybą oraz Deocelii — dyplomowanej farmaceutki.

VIII WYSTAWA ZIEMNIAKÓW odbyła się w dniu 11 lipca w Kolonii Dom Pedro pod przewodnictwem tamtejszego b. aktywnego proboszcza ks. Wiktora Paszka CM. Wystawa ta cieszy się już utartą sławą, wykazując jak zawsze doskonałą organizację, jednozgodną współpracę i wielką ofiarność. Różne firmy stanowe współpracowały z Wystawą, ofiarując cały szereg wysoce wartościowych fantów. 100 worków ziemniaków ofiarowanych przez tamtejszych gospodarzy znikło jak dym. Warto jeszcze nadmienić, że piękne jednopiętrowe Kolegium Sióstr Rodziny Maryi zaczęto już nakrywać.

Delegat Rządu R. P. na uchodźstwie

Członek Brazylijskiego Stowarzyszenia Prasowego (ABI), od 1944 roku, Dr Kazimierz Konecki, mianowany został Delegatem Rządu R. P. na uchodźstwie, na teren Brazylii. — Dr Konecki urodził się w Warszawie, gdzie pełnił funkcje sędziego wojskowego i dyrektora agencji telegraficznej WAD; podczas inwazji Polski w 1939 roku, został wzięty do niewoli, skąd uciekł do Brazylii, gdzie od 1940 roku pracuje w prasie.

← Dr Kazimerz Konecki

NOTATKI Z USA:

DRUGI ZIĘĆ NIXONA

I

Pierwszym jest syn byłego prezydenta Eisenhowera, służący obecnie w marynarce. Kto jest mężem starszej córki Prezydenta, której na imię Patricja, a "na codzień" Tricja (co się w USA wymawia TRISZIA!)?

Liczy on o prawie rok mniej niż Tricja, czyli tylko 24 lata. W tym wieku nie mógł się jeszcze zbytnio odznaczyć. Zaledwie ukończył nauki na uniwersytecie Harvard w Cambridge, w stanie Massachusets.

Nazywa się Edward Finch Cox, pierwsze imię skracają tu zwykle jako Eddie lub nawet Ed.

Oczywiście pierwszy — lepszy Amerykanin nie odważy się prosić o rękę córki prezydenta. Młody pan Cox ma za sobą po pierwsze pochodzenie ze znanej i zamożnej, a raczej bardzo bogatej rodziny.

Ojciec jego jest właścicielem biura adwokackiego czyli po amerykańsku "law firm", podobnie jak sam prezydent Nixon. W czasie ostatniej wojny był pilotem, ale nie kierował ani bombowcami ani samolotami pościgowymi. W stopniu podpułkownika zasiadł przy sterach samolotów transportowych należących do lotnictwa wojennego. Po wojnie pilotuje nieraz nadal, ale tym razem we własnym prywatnym samolocie. O jego przeszłości i praojcach pisze się mało.

Ze sławniejszej rodziny pochodzi matka Edwarda. Jej przodkowie należeli przez kilkanaście pokoleń, jeszcze sprzed wojny o Niepodległość, do elity tak politycznej jak i towarzyskiej w stanie Nowy Jork, gdzie rodzina ma dziś swą siedzibę. Nie trzeba dodawać, że to wszystko przysporzyło rodzinie Cox bogactwa, gromadzonego przez więcej niż dwieście lat.

Rodzina Nixona i rodzina Cox były zaprzyjaźnione od wielu lat dzięki współpracy na polu politycznym i adwokackim.

Młody Edward spotykał się z Patrycją od jakich 8 lat, ich pierwsze wspólne fotografie pochodzą z roku 1964, kiedy Edward prowadził swą dzisiejszą żonę na bal "debiutantek" w czasie jej studiów uniwersyteckich w Princeton.

Edward F. Cox studiował najpierw nauki polityczne, później spędził rok jako student architektury w Yale Univ. w New Haven, w stanie Conecticut, ale ostatecznie poszedł w ślady ojca i ukończył naukę prawa w najsławniejszym uniwersytecie Harvard, w pobliżu Bostonu w stanie Massachusets.

Jedno jest ciekawe w jego dotychczasowym życiu: mimo że należy do klasy ludzi bogatych, wykazał wielkie zainteresowanie sprawami ludzi, którzy się z kapitalistami nie bardzo zgadzają. Zamieścił kilka dobrze napisanych artykułów w liberalnym tygodniku New Republic, a ponadto współpracował z krytykiem wielkich fabrykantów Naderem, który walczy z producentami samochodów i chemikalii, upominając się o interesy konsumenta. Ostatnio Nader toczy spory z fabrykantami, głosząc że nowe samochody nie są bezpieczne nawet gdy jadą z szybkością pięciu mil na godzinę, bo zderzaki są tak słabe, że służą tylko dla błyskotliwej ozdoby, a nie dla zabezpieczenia maszyny i pasażerów przed uszkodzeniami.

Dopiero przyszłość pokaże, jaki użytek Edward Cox zrobi ze swego bogactwa, wykształcenia i pozycji, jaką mu daje fakt, że jest już znany w całej Ameryce jako zięć prezydenta. Nie wszyscy mają ambicje polityczne.

Dodajmy: Edward F. Cox jest znakomitym sportowcem, jest wysokiego wzrostu i na fotografiach wygląda jak ideał "męskiej piękności".

Wykradzie tajne dokumenty

II

Mniej więcej od połowy czerwca rozszalała w Ameryce istna wojna dokoła tajnych dokumentów Pentagonu czy Ministerstwa Obrony Narodowej. Ma tego być moc — aż 48 tomów! Nie są to tajemnice Białego Domu ani Kongresu — tylko ministerstwa (po amerykańsku mówiąc "sekretariatu").

Ktoś je "wykradł" i przekazał redaktorom, zaczynając od New York Times i Washington Post.

Jest w tych dokumentach mowa o różnych planach i pomysłach liderów cywilnych i wojskowych dotyczących Wietnamu. Nic nowego — dokumenty dotyczą lat 1963 i 1964, ale są tam rzeczy, o których społeczeństwo nic a nic nie wiedziało. Kierownicy Pentagonu i rządu są zaniepokojeni, bo niektóre z tych dokumentów odnoszą się do rozmów międzynarodowych, które miały być utrzymane w tajemnicy i których wyjawienie może spowodować grube nieporozumienia z tymi rządami.

Redakcje dzienników i stacji telewizyjnych występują w obronie wolności słowa, powołując się na konstytucyjną gwarancję, która zapewnia dziennikarzom dostęp do źródeł informacji. Przyłączają się do nich działacze polityczni, którzy od kilku lat nawołują do wycofania się z Wietnamu.

Rząd skierował skargi przeciw redaktorom ,ale sprawa nawet w sądzie nie jest tak prosta, bo obrońców wolności słowa jest wielu nawet wśród sędziów, nie mówiąc już o adwokatach.

Ucierpi na tym przede wszystkim sam rząd i godność prezydenta, już się podnoszą krzyki, że mniej więcej od roku 1960 wszyscy prezydenci co innego planowali po cichu, a całkiem co innego mówili publicznie, zwłaszcza w czasie kampanii wyborczych.

Zdaniem reporterów z tygodnika NEWSWEEK zbiór tych dokumentów na temat planów wojennych opracowała w Pentagonie grupa ludzi trzymających z Robertem Kennedym a przeciwnych Prezydentowi Johnsonowi, pod kierunkiem ówczesnego Sekretarza Obrony (MacNamara), który został Sekretarzem z nominacji Kennedy'ego, a którego Johnson w dobrej wierze zachował na tym stanowisku, nie przypuszczając, że się przeciw niemu obróci.

A no, demokratyczne rządy muszą być przygotowane na wszelkie niespodzianki ze strony obywateli, jako że każdy obywatel ma prawo coś powiedzieć i tego prawa bronić.

W. S.

POLSCY KSIĘŻA W BRAZYLII

W początkach lipca br. przybyło do Brazylii dwóch księży z Polski: Ks. Jan Zajkowski — z zakonu kapucynów, ks. Leopold Kosztura — salezjanin, oraz kleryk salezjański Stanisław Juszczyk.

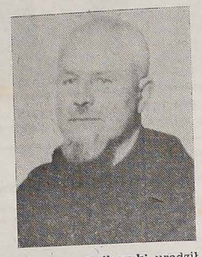

Ks. Jan Zajkowski urodził się 16-VIII-1910 roku w Landeńczyźnie, woj. białostockim. Szkołę podstawową ukończył w Suchowoli, a średnią — w Łowiczu. Studia zaś filozoficzne i teologię odbył w Lublinie. Studiował również na Katolickim Uniwersytecie (KUL). Wojna przerwała studia wyższe. Uniknął aresztowania ze strony Gestapo, przebrawszy się za człowieka świeckiego. Podczas II wojny pracował w Warszawie, później był przełożonym klasztoru Kapucynów w Lubartowie. Pracował także w duszpasterstwie w Warszawie i Lublinie. Przez jedenaście miesięcy przebywał we Francji, Szwajcarii i Austrii, najdłużej zaś we Włoszech, skąd w pierwszych dniach lipca br. (2 lipca) przyjechał włoskim statkiem "Augustus" do Brazylii. Przeznaczony został do pracy w Pôrto Seguro — stan Bahia — w tamtejszym klasztorze OO. Kapucynów.

Ks. Leopold Kosztura, syn Alojzego i Heleny z Dziadek, urodził się 27 lipca 1933 r. w Cieszynie, na Śląsku. Po ukończeniu tamże szkoły podstawowej, wstąpił do Małego Seminarium Księży Salezjanów w Marszałkach. Nowicjat odbył w Częstochowie, a studia licealne w Krakowie. Od 1952-55 był na praktyce pedagogicznej w Międzyborzu, Brunowie i w Marszałkach, studiując równocześnie filozofię i teologię. Wyświęcony został na kapłana w 1959 roku przez kardynała Wojtyłę. Odtąd pracował w Częstochowie i w Szczyrku (koło Częstochowy) w Marszałkach, Sośnie Ostrowieckiej i Szklanej Górze jako wikary, katecheta, zajmując się nadto śpiewem i muzyką. Do Brazylii przybył 3 lipca, będąc przeznaczony do pracy duszpasterskiej w Campo Grande (Mato Grosso).

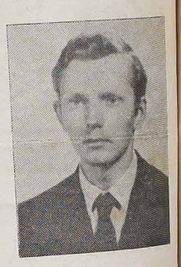

Kleryk Stanisław Juszczyk, urodził się 11-XI-1945 r. w Zaborowie, pow. Brzesko, syn Jana i Józefy z Boroń. Ukończywszy tam szkołę podstawową, wstąpił do Małego Seminarium Salezjańskiego w Kopcu. Tam też odbył nowicjat i złożył profesję zakonną. Gimnazjum — odbył w Oświęcimiu, przygotowując się do matury. W 1965-67 odbył służbę wojskową w Bartoszycach i Szczecinie. Po powrocie z wojska odbywał studia filozoficzne w Oświęcimiu i w Krakowie, po czym przeszedł praktykę pedagogiczną w Witowie (koło Zakopanego). Z Polski wyjechał 31 maja br., a do Brazylii przybył 23 czerwca 1971 roku. Studia teologiczne ma kontynuować w São Paulo, by po święceniach udać się na pracę duszpasterską do Prowincji salezjańskiej w Nordeste (Recife).

Wyżej wymienionym polskim duszpasterzom Redakcja "Ludu" składa jak najlepsze życzenia: obfitych owoców w niwie Pańskiej na Ziemi św. Krzyża.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordens de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: REDAÇÃO DO JORNAL LUD - Cx. P. 155 - Curitiba - Pr.

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 155
Telefone: 22-1057
Curitiba - Paraná - Brasil

PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redatores: Pe. José Zając
Pe. Sigismundo Plotrowski
Gerente Administrativo: Pe. João Novak
Godziny przyjęć:
Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12 i od 13,30 do 18.
W soboty: od 8 do 12.

UWAGA!

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1971

Pocztą zwykłą: Cr$ 30,00
W Brazylii
W krajach północno i południowoamerykańskich 6 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii 8 dolarów

Pocztą lotniczą: Cr$ 30,00
W Brazylii 12 dolarów
W krajach południowoamerykańskich 16 dolarów
W krajach północnoamerykańskich 22 dolarów
W krajach europejskich, itd. Cr$ 0,50

Cena egzemplarza w Kurytybie Cr$ 0,00
Cena egzemplarza w São Paulo i Pôrto Alegre

SÃO PAULO: w kiosku gazetowym obok poczty głównej — Avenida São João) oraz w kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku.

BRASILIA: można czytać naszą gazetę w "Salão Nacional e Internacional da Imprensa, da COOPER PRESS, w "Brasília Imperial Hotel".

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:

W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, 3002 East 38 th Street, ERIE Pa. 16501.

W ARGENTYNIE: Pan Stanisław Dziewa w Gobernador Sucre i Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Corrientes 267, OBERA — Misiones.

Ostatni apel I. J. Paderewskiego do żołnierzy polskich

Od chwili zgonu Ignacego Paderewskiego minęło 30 lat. W dniu 29 czerwca 1941 roku zakończył swoje pracowite życie, jeden z największych i najpopularniejszych na świecie Polaków.

Ignacy Paderewski nie należał do żadnego stronnictwa politycznego. Jako artysta muzyk, mąż stanu i dyplomata był popularny na całym świecie. Z racji wielkiego talentu należał do całej ludzkości, do wszystkich narodów kuli ziemskiej, gdzie koncertował i gdzie przebywał. Jako Polak należał do swojego narodu i do Polski o której niepodległość walczył wytrwale i wsławiał jej imię. Wraz z Paderewskim Polonia Amerykańska zasłużyła się dobrze Polsce. Zasłużyła się w taki wielki i historyczny sposób, w jaki nie potrafiła się zasłużyć żadna inna grupa etniczna dla własnego kraju. W tym działaniu patriotycznym Polonii Amerykańskiej Paderewski odegrał przodującą rolę.

W chwili wybuchu pierwszej wojny światowej, wychodźstwo polskie w Stanach Zjednoczonych, skupione w większości w ponad sześciuset parafiach polskich, zorganizowane pod względem społeczno-narodowym w dwudziestu przeszło organizacjach, powołało wspólną reprezentację pod nazwą "Polski Centralny Komitet Ratunkowy w Ameryce". Instytucja ta weszła następnie w ścisłe porozumienie z Generalnym Komitetem Ratunkowym w Vevey, w Szwajcarii, powołanym przez Henryka Sienkiewicza, I. J. Paderewskiego i innych, współpracując na rzecz niepodległości Polski. Wkrótce Polski Centralny Komitet Ratunkowy przekształcił się w Wydział Narodowy Polski, w instytucję wybitnie polityczną, na czele której stanęli: I. J. Paderewski, J. F. Smulski, ks. biskup P. Rhode i przedstawiciele największych organizacji polskich w Stanach Zjednoczonych. Ogólnie znany jest wkład I. J. Paderewskiego w dzieło przywrócenia Polsce Niepodległości po pierwszej wojnie światowej. Na Konferencji Pokojowej w roku 1919 Paderewski i Dmowski reprezentowali Polskę. Nie zrywał Paderewski kontaktów z Polonią Amerykańską i po odzyskaniu niepodległości przez Polskę. Przybywał aby koncertować. Z chwilą wybuchu drugiej wojny światowej znalazł się we Francji wśród Naczelnych Władz państwowych. Przybył następnie w roku 1940 do Stanów Zjednoczonych aby radzić z Polonią, co można uczynić dla Polski. Chociaż opuszczały go już wówczas siły fizyczne, pracował i działał, konferował z działaczami organizacji i pisał listy, odezwy oraz apele. Na tydzień przed swoim zgonem wygłosił przemówienie na polance w Oak Ridge, N. J. podczas obchodów jubileuszowych Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce. Był to Jego już ostatni apel, który po trzydziestu latach warto przypomnieć. A oto wyjątki: "Weterani Armii Polskiej! Gdyście przed ćwierćwieczem ruszali na bój o wolność Polski, błogosławiłem Was jak ojciec. Ze łzą w oku, ale i z dumą, ze ściągniętym z bólu sercem patrzyłem na Wasze szeregi, w których nieubłagana śmierć krwawe szczerby porobić miała, ale i z wiarą, że spełnicie Wasz obowiązek, że na ostrzach Waszych bagnetów zaniesiecie Polsce wolność, a narodowi oswobodzenie z półtorawiekowej niewoli. Polska Wam ufała i Wyście jej nie zawiedli, toteż kornie wraz z Wami uchylam czoła przed świętą pamięcią tych, co nie wrócili, prosząc Boga, by za ich wstawiennictwem przywrócił krajowi naszemu tę wolność, o którą znów naród się modli i o którą z nieustraszonym bohaterstwem walczy. Siły ciała, które rzuciły się na podbój świata, by depcząc prawa ludzkie i boskie obrócić go w niewolę, są przemożne. Raz po raz fala barbarzyństwa zalewa nowe kraje, podbija nowe narody, pyszniąc się swoimi tryumfami. Ale godzina sprawiedliwości, godzina kary się zbliża. Krótkowzroczna polityka poszczególnych państw, liczących na to, że krwawy potop ich nie dosięgnie, ułatwiła zadanie drapieżnym dyktatorom. Toteż tylko szczątki ich armii współdziałają obecnie z aliantami. Polska i Wielka Brytania od pierwszej chwili złączone we wspólnym wysiłku, widzą swe rosnące szeregi, szeregi obrońców prawa i sprawiedliwości... Nie jest to zwykła wojna. Nie chodzi tu o porachunki graniczne, ani o spory sąsiedzkie. Chodzi w niej o naszą przyszłość, o przyszłość całego świata, o nasz byt i o Wasz byt, o naszą i Waszą wolność... Wiem, jak bliską sercu Waszemu jest sprawa powstających oddziałów Armii Polskiej w Kanadzie... Wam bracia ukochani, składam za to wyrazy najgorętszego uznania, a wiedząc, że nie ustaniecie w pracy, życzę z całego serca, abyście się jej wynikami dobrze Polsce zasłużyli. Liczy na to kraj nasz umęczony. Liczy na to Armia Polska i jej wódz, przez nas wszystkich czcią, miłością i zaufaniem otoczony, mój od lat wielu wierny przyjaciel i towarzysz pracy, generał Władysław Sikorski. Liczy na to Prezydent i Rząd suwerennej Rzeczypospolitej.

(ciąg dalszy na stronie 7)

RZECZY CIEKAWE I PRAWDZIWE

WIELKOŚĆ I UPADEK CZOŁGU

Ze wszystkich rodzajów ciężkiego uzbrojenia czołgi najszybciej przeżyły zmierzch wkrótce po swych triumfach w latach 1939, 1940 i latem 1941 roku .

W roku 1939 kilkanaście dni wystarczyło niemieckim dywizjom pancernym do pokonania Polski. W roku 1940 wystarczyło kilka tygodni, by przetoczyły się one od Ardenów po Pireneje, biorąc do niewoli większą część armii francuskiej. W roku 1941 potrzebowały kilku miesięcy, aby dotrzeć pod Leningrad i pod Moskwę.

Niewątpliwie pierwsze sukcesy armii sowieckiej, która powstrzymała niemieckie czołgi pod Moskwą wiązkami granatów i butelkami z płynem zapalającym, kosztowały ją wiele ofiar w ludziach. Ale gdy tylko sowieckie samoloty szturmowe zaczęły atakować niemieckie czołgi z lotu koszącego za pomocą pocisków rakietowych (które ZSRR zaczął konstruować jako pierwszy kraj na świecie już w 1937 roku), sytuacja uległa radykalnej zmianie.

Najgroźniejsza jednak broń przeciwpancerna pojawiła się po raz pierwszy w czasie lądowania Amerykanów w Algerii. Była to "bazooka" pancerzownica rakietowa, którą w 1938 roku wynalazł Szwajcar nazwiskiem Mohaupt.

Już od kilku lat walki w Wietnamie potwierdziły nieskuteczność czołgów zarówno w działaniach konwencjonalnych jak i w warunkach wojny partyzanckiej. To nie czołgi przerywają pierścień okrążenia wokół stanowisk amerykańskich czy południowowietnamskich, lecz posiłki piechoty dowożone samolotami śmigłowymi. Wszystkie czołgi znajdujące się w Sajgonie i w Da Nang nie mogą również przekazkodzić nieprzyjacielowi w ostrzeliwaniu tych miast z moździerzy i wyrzutni rakietowych.

SENSACJA MEDYCZNA

Antoine Priore, 59-letni elektronik z Bordeaux, skonstruował przed 25 laty maszynę wytwarzającą specjalny rodzaj fal elektromagnetycznych. W ciągu wielu lat doświadczeń, okazało się, że u zwierząt poddawanych promieniowaniu tej maszyny rozpoczynają się nie znane dotąd procesy biologiczne, które powodują wyleczenie z wielu groźnych chorób, np. ze śpiączki. Ostatnio stwierdzono, że "armata" elektromagnetyczna wynalazcy z Bordeaux wyleczyła myszy chore na białaczkę, a kilka szczurów, specjalnie zarażonych rakiem zewnętrznym, pozbyło się całkowicie objawów tej choroby.

Czynniki naukowe dość długo odnosiły się z nieufnością do owego wynalazku, dziś jednak nikt już nie podaje w wątpliwość jego rewelacyjnej właściwości leczniczej; jeśli panuje ostrożność w wypowiedziach, to tylko odnośnie możliwości likwidowania raka. W tym duchu wypowiedziała się właśnie misja uczonych, której przewodniczy prof. Lwoff (Nagroda Nobla w 1965 r.), dyrektor Ośrodka Badań Przeciwrakowych w Vilejuif pod Paryżem.

Antoine Priore otrzymał specjalną subwencję państwową na kontynuowanie swoich doświadczeń, a jego maszyna przekazana została do fakultetu medycyny w Bordeaux, gdzie przez kilka lat będzie się oficjalnie ogłaszać rezultaty jej funkcjonowania. Fakultet medycyny będzie dokonywał doświadczeń wyłącznie na zwierzętach i zwróci przede wszystkim uwagę na problemy leczenia raka.

Wynalazca "armaty" przeciwrakowej jest Włochem z pochodzenia.

KULTURA MAJÓW

Odnalezienie czwartej z kolei księgi z hieroglifami Majów uznane zostało przez naukowców za wielką sensację w dziedzinie badań historii ludów Ameryki Środkowej. Dokument ten rzuca nowe światło na wysoką kulturę Majów, zniszczoną przez hiszpańskich konkwistatorów. Dotychczas znane były trzy takie dokumenty, które znajdują się w muzeach Paryża, Madrytu i Drezna.

Zdaniem wielkiego znawcy przedmiotu prof. antropologii Uniwersytetu Yale, dr Michaela Coę odkrycie to rozszerza znacznie współczesną wiedzę o strukturze socjalnej i wysokiej kulturze przedkolumbijskiego okresu.

Na 11 zachowanych kartkach manuskryptu przedstawione są m. in. cztery fazy planety Wenus, które prawdopodobnie uważane były przez Majów jako konstelacje katastrofalne. Dotychczas przypuszczano, że tylko pierwsza faza Wenus uważana była przez tamte ludy za groźną.

Na każdej stronie dokumentu przedstawiony jest bóg wojny w różnych scenach: zabijający wroga, ujarzmiający przeciwnika, podpalający domy itp.

Naukowcy przypuszczają, że pełna księga składała się z 20 stron i zawierała 65 faz Wenus na każde 584 dni ówczesnego kalendarza słonecznego.

ŁUK I JEGO HISTORIA

Łuk to nie tylko pierwsza broń w historii ludzkości, broń rozpowszechniona na całym świecie, ale także narzędzie pracy.

Najprawdopodobniej łuk narodził się w Afryce, skąd przez Półwysep Iberyjski przedostał się do Europy. Działo się to bardzo dawno — w epoce paleolitu. Postać łucznika wiernie towarzyszy sztuce wszystkich kultur i cywilizacji. Starożytni Grecy np. wyrabiali łuki z rogów antylopy, połączony w środku metalowym pierścieniem (pisze o tym Homer, a łuki tego rodzaju można oglądać na wazach greckich), tylko wojownicy asyryjscy używali oryginalnych, ugiętych i nigdzie potem nie spotykanych, łuków trójkątnych. Łuki często bywały pięknie zdobione przy pomocy malowideł, plecionek, skóry.

Najstarszym znanym łukiem świata jest łuk typu wschodniego, znaleziony w grobowcu Tutenchamona.

W średniowieczu łuk stanowił podstawowe uzbrojenie wojsk. Była to broń skuteczna, gdyż dobrze wyszkolony łucznik potrafił w ciągu minuty wystrzelić 12 strzał na odległość 200 — 250 metrów, przy czym siła strzału była tak wielka, że z bliższej odległości nawet pancerz mógł ulec przebiciu.

Z czasem łuk w Polsce tak bardzo się rozpowszechnił, że jego noszenie było oznaką przynależności do stanu rycerskiego, a oddziały łuczników były integralną częścią naszej lekkiej jazdy.

Było to też kilka pracowni we Lwowie, zajmujących się wyrobem łuków i strzał.

HISZPANIA I USA

Wedle danych "The Institute for Strategic Studies" (The Military Balance: 1969 - 1970) Hiszpania w czasie pokoju ma pod bronią 280.000 ludzi: siły lądowe — 210.000, w 5 dywizjach (w tym 1 pancerna) i 10 niezależnych brygadach; marynarka wojenna — 45.000 (w tym korpus piechoty morskiej liczący 9.000) oraz około 80 różnych okrętów; lotnictwo — 35.000 i 330 samolotów, przeważnie amerykańskich. W razie mobilizacji siły lądowe mogą być rozwinięte do 40 dywizji, a marynarka i lotnictwo podwojone.

Strategiczne znaczenie Hiszpanii zostało docenione przez Amerykanów już w roku 1951, kiedy Dean Acheson nawiązał stosunki dyplomatyczne. W roku 1953 zawarto 10-letnią umowę, w myśl której Hiszpania otrzymała pomoc finansową ($ 1.200.000.000) oraz nowoczesny sprzęt dla zastąpienia uzbrojenia datującego z czasów wojny domowej. Stany Zjednoczone uzyskały prawo założenia w Hiszpanii 5 baz lotniczych oraz bazy morskiej w Rota koło Kadyksu. Służy ona obecnie jako baza dla "Polarisów". Za prez. Eisenhowera współpraca hiszpańsko-amerykańska rozwijała się pomyślnie; ograniczyli ją prezydenci Kennedy i Johnson.

Stany Zjednoczone próbowały kilkakrotnie inicjować przyjęcie Hiszpanii do NATO; ostatnią próbę podjął amerykański minister obrony Laird na zebraniu ministrów obrony NATO w Rzymie w maju ub. r. Sprzeciwili się temu socjaliści skandynawscy i brytyjski minister Denis Healey.

Z TAJEMNIC AFRYKAŃSKIEGO LĄDU

Wielu badaczy afrykańskiego lądu zwróciło uwagę na brak zmęczenia u Murzynów wykonujących tańce rytualne trwające nieraz kilka dni i nocy. Stwierdzono wreszcie, że żują oni łodygi i liście rośliny zwanej "iboga", której działanie usuwa zmęczenie. Murzyni żują tę roślinę również przed wyprawami myśliwskimi wymagającymi dużego wysiłku fizycznego.

TABLICA SZKOLNA

Szkoła łączy się nam nierozerwalnie ze wspomnieniem czarnej tablicy i białej kredy. Ale czy są to kolory najlepsze? Przez wiele lat prowadzono na ten temat doświadczenia. Próbowano używać żółtych tablic, czerwonej kredy i innych kombinacji kolorystycznych. Okazało się jednak, że najlepsza dla koncentracji uwagi ucznia jest kombinacja czarno-biała. Tyle, że lepiej jest, jeżeli biała jest tablica, kreda czarna, a jako pomocniczych używa się innych kolorów. Zaczyna się więc używać w niektórych krajach białych tablic z tworzywa sztucznego, winylu. Mają one tę dodatkową zaletę, że służą jako ekran do wyświetlania filmów i przeźroczy.

PORTRET GENERAŁA

Wielki portret olejny gen. Andersa, przywieziony przez Prokopiewicza z Nowego Jorku i ofiarowany przez niego Sali im. gen. Andersa w Instytucie Polskim w Londynie, został namalowany w Nowym Jorku przez Włodzimierza Łazarewa (który skądinąd znał gen. Andersa osobiście) na podstawie dostarczonych przez Prokopieniego kilku fotografii generała, w szczególności słynnego portretu fotograficznego, zrobionego przez Władysława Marynowicza.

com MANAH adubando dá

GIRASSOL MODAS BOUTIQUE

Najnowsze stroje dla Pań i dzieci według ostatniej mody międzynarodowej.

Wszystko do nabycia po cenie przystępnej i na długoterminowe raty.

GIRASSOL MODAS

Avenida Luiz Xavier, 22 — Curitiba — Paraná

POMNIKI NA CMENTARZE

Stanisław Józefowicz wyrabia pomniki na cmentarz z betonu, montowane na miejscu zamówienia. Wykonanie i materiał pierwszorzędny, z gwarancją.

Zamówienia przyjmuje pod następującym adresem: Rua Benedito Gull, 126 — Alto Cajuru, blisko "Grupo Uruguai" w Kurytybie.

Pisać listy z zamówieniem na adres: Rua Visconde do Rio Branco, 1171, Ed. Iguaí, 9.º andar, Apto. 902 — Kurytyba.

Rejestracja firmy: CGC 76523349/001, Inscr. 10112679.

Popierajcie rodaka!

ŻYCIE RELIGIJNE

ÓSMA NIEDZIELA PO ZIELONYCH ŚWIĄTKACH

I stało się, gdy był w pewnym miejscu na modlitwie, skoro przestał, rzekł doń jeden z uczniów jego: Panie, naucz nas modlić się, jak i Jan nauczył uczniów swoich. I rzekł im: Gdy się modlicie, mówcie: Ojcze, święć się imię twoje. Przyjdź królestwo twoje. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. A odpuść nam grzechy nasze, bo i my odpuszczamy każdemu nam winnemu. A nie wwódź nas w pokuszenie. I rzekł do nich: Kto z was będzie miał przyjaciela i pójdzie od niego o północy i powie mu: "Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby; bo przyjaciel mój przyszedł do mnie z drogi, a nie mam co przed nim położyć". A on z wewnątrz odpowiadając, rzekłby: "Nie naprzykrzaj mi się, już drzwi zamknięte, a dzieci moje są ze mną w łóżku; nie mogę wstać i dać ci". A jeśli on będzie dalej kołatał, powiadam wam: chociaż nie da mu i nie wstanie, dlatego że jest przyjacielem jego, to dla natręctwa jego wstanie i da mu tyle, ile mu potrzeba. I ja wam powiadam: Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; pukajcie, a będzie wam otworzone. Albowiem każdy, kto prosi, otrzymuje, a kto szuka, znajduje, a pukającemu będzie otworzone. A jeśli który z was prosi ojca o chleb, czy da mu kamień, albo o rybę, czy zamiast ryby pocda mu węża? Albo jeśliby prosił o jajo, czy poda mu skorpiona? Jeśli tedy wy, choć jesteście złymi, umiecie dawać dobre datki dzieciom waszym, o ileż więcej Ojciec wasz z nieba da ducha dobrego tym, którzy go proszą?

"PANIE NAUCZ NAS MODLIĆ SIĘ"

Ewangelia św. przedstawia nam prośbę Apostołów, aby Pan Jezus nauczył ich modlić się. Chrystus nie mógł odmówić takiej prośbie i dał im najwspanialszą modlitwę: "Ojcze nasz, któryś jest w niebie". Modlitwę tę nazywamy słusznie Modlitwą Pańską. W tej Ewangelii jest ona krótszą od znanej już nam, bo Kościół przyjął tę modlitwę według Ewangelii św. Mateusza. Oto sposobność dla nas, abyśmy zastanowili się, czym jest modlitwa w życiu naszym. Czy mamy powtarzać prośbę Apostołów: "Panie naucz nas modlić się". Czyż może być lepsza modlitwa jak "Ojcze nasz"? Nie używając wielu słów, mamy w niej wszystko czego spodziewa się od nas Bóg. Bo modlitwa to nie tylko ma być wołaniem o pomoc, ale wysławianiem Boga, spełnianiem woli Bożej. A następnie możemy prosić o rzeczy nam konieczne do życia, a więc o ten chleb codzienny, który jest obrazem wszystkiego co służy do utrzymania nas przy życiu, a więc wszelki posiłek. Nie możemy jednak zapominać o duszy. Dlatego prosimy o odpuszczenie naszych grzechów, jak i my samy mamy przebaczać drugim. Wiemy także, że sami jesteśmy niezdolni wiele uczynić w sprawie naszego zbawienia i obronić się od pokus. Dlatego prosimy o pomoc i wybawienie nas od złego.

Żebyśmy mieli ochotę do modlitwy i ufali, że Ojciec niebieski chce nas wysłuchać i więcej o nas dba niż ojciec ziemski, Chrystus przytacza przykład, który każdego musi przekonać, że warto się modlić zwłaszcza, kiedy nie zabraknie ufności i wytrwałości. Zdajemy sobie sprawę z naszej niemocy, a także z dobroci i wszechmocy Ojca niebieskiego. Jeżeli więc nie udawać się do Niego we wszystkich naszych potrzebach? Dobry Bóg nie żąda od nas, abyśmy zaniedbywali obowiązków naszego stanu. Czy normalny katolik nie może poświęcić trochę czasu rano i wieczorem na modlitwę? Zresztą, modlitwa to nie tylko szeptanie pacierzy, to podniesienie serca do Boga-Ojca i Przyjaciela — nawet wśród zajęć. Daje nam dzień wolny od pracy, abyśmy łatwiej spełnili swój obowiązek wysławiania Boga przez wspaniałą Ofiarę Nowego Zakonu. Modlitwa zatem jest możliwa i jest konieczna dla wszystkich.

KS. Z. P.

SPECJALNA KOMISJA BIBLIJNA

Z polecenia Ojca św. powstanie specjalna komisja biblijna, zadaniem której będzie objaśniać Pismo św. według nowych norm ustalonych przez Pawła VI, mianowicie: a) Do komisji biblijnej należeć będą biegli w Piśmie św. rekrutujący się z różnych państw, którzy przez swą wiedzę, roztropność i prawowierność zasługują na pełne zaufanie; b) członkowie tej komisji będą mianowani na 5 lat przez samego Papieża w liczbie 20; c) Komisja biblijna zwołana będzie przynajmniej raz na rok w okresie najbardziej wskazanym; d) wszelkie decyzje tej komisji przedstawione będą Papieżowi a następnie wręczone Kongregacji Wiary.

NOWA BIBLIA W JĘZYKU ANGIELSKIM

Ukazała się już w Stanach Zjednoczonych nowa Biblia w języku angielskim. Wszelkie wyrażenia trudne lub archaiczne przetłumaczono na płynny styl obecnych czasów. Nowe tłumaczenie Pisma św. w języku angielskim opracowane zostało przez komisję złożoną z uczonych katolickich z udziałem czterech uczonych protestanckich. Pismo św. w nowym tłumaczeniu zajmie miejsce Biblii wydanej w 1609 roku.

PORWANIE KSIĘDZA KATOLICKIEGO

W mieście Santa Fé w Panamie nieznani sprawcy porwali od 10 dni księdza katolickiego José Hector Gallegos, nie pozostawiając za sobą żadnego śladu. Władze kościelne i świeckie prowadzą dochodzenia w tej sprawie, tym bardziej, że ks. Gallego jest obywatelem kolumbijskim. Przypuszcza się, że porwania tego księdza dokonało kilku wielkich posiadaczy ziemskich, którzy nie mogli znieść żywej akcji ks. Gallego na rzecz sprawiedliwości społecznej.

"STO LAT " DLA DUSZPASTERZA PŁD. LONDYNU

Ponad 300 parafian zaśpiewało "Sto lat..." ks. prałatowi Stanisławowi Cynarowi (który swą energią i zmysłem organizacyjnym doprowadził do nabycia najbardziej reprezentacyjnego w Anglii Ośrodka Katolickiego w płd. Londynie) na uroczystości imieninowej swego duszpasterza w Klubie Orła Białego na Balham.

Przyjęcie dla wszystkich parafian urządziły organizacje parafialne z Sekcją Imprez, Kołem Pań i Sodalicją Mariańską.

Życzenia solenizantowi składali: prezes rady parafialnej, prezes zarządu Klubu Orła Białego, prefekt Sodalicji Mariańskiej, Koło Różańcowe, Koło Pań, Klub Samotnych "Polonia", kierownik imprez, harcerstwo, szkoły sobotnie Tow. Przyjaciół Dzieci i Młodzieży i im. Bolesława Chrobrego, Klub Młodzieżowy, Klub Sportowy "Młodzi" i Chór Akademicki i im. Szymanowskiego, które śpiewały solenizantowi "Ad multos annos".

DYSPENSA OD ŚWIĘCEŃ KAPŁAŃSKICH

Wobec wzrastającej liczby księży przechodzących do stanu świeckiego, Komisja Doktryny Wiary wydała nowe przepisy i przekazała je Biskupom i przełożonym generalnym zakonów. Przepisy te dotyczą też udzielania im dyspensy od zobowiązań związanych z kapłaństwem i polegają na uproszczeniu postępowania administracyjnego. Ponadto skrócono czas załatwiania wnoszonych spraw.

ZŁOTY JUBILEUSZ KAPŁAŃSTWA KSIĘDZA JÓZEFA C. KŁOSIŃSKIEGO

Wielce zasłużony wśród Polonii amerykańskiej, kapłan ks. Józef C. Kłosiński proboszcz parafii św. Jana Kantego w Filadelfii, doczekał się w maju 50-lecia swej wiernej służby Bogu, Kościołowi i Polonii.

Uroczystości Złotego JJubileuszu ks. proboszcza Kłosińskiego, odbyły się w parafii św. Jana Kantego, gdzie Czcigodny Ksiądz Jubilat odprawił Dziękczynną Mszę św. Jubileuszową. Ks. proboszczowi Kłosińskiemu asystowali przy ołtarzu ks. Edward Hoffman jako archiprezbiter, ks. Bernard Garstka jako diakon i ks. Edward Baraniak jako subdiakon. Kazanie wygłosił kolega szkolny Ks. Jubilata z lat studiów w Seminarium Duchownym ks. prałat Franciszek Pałecki, proboszcz parafii św. Wojciecha i konsultor archidiecezji Filadelfijskiej.

Po Mszy św. wdzięczni parafianie i Polonia uczcili swego duszpasterza ks. proboszcza Józefa C. Kłosińskiego wspaniałym bankietem jubileuszowym.

LIVRARIA S. V. D.

FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇAO DE JESUS, ETC.

Rua Emiliano Perneta, 433 — Fone: 22-0136

CURITIBA — PARANÁ

WIEŚCI Z POLSKI

POŁOWA LUDNOŚCI POLSK URODZIŁA SIĘ PO WOJNIE

(FEI) — Główny Urząd Statystyczny w Warszawie ogłosił ostateczne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego, przeprowadzonego w Polsce jak wiadomo w grudniu ubiegłego roku. Powołując się na nie dzienniki warszawskie (m. in. "Trybuna Ludu" nr 138) informują, że w dniu 8 grudnia 197 r. Polska liczyła 32,6 miliona ludności, a więc od ostatniego spisu w 1960 r. wzrosła ona o 2,8 miliona osób. Spisem objęto 15.838.000 mężczyzn i 16.755.000 kobiet. Na 100 mężczyzn przypadało w tym czasie w kraju 106 kobiet, w miastach 109 kobiet, na wsi — 103.

W zasadniczy sposób zmieniła się w okresie tych dziesięciu lat struktura ludności według wieku. W grupach wieku do 4 lat i od 5 do 9 lat zarejestrowano około 800.000 dzieci mniej niż w 1960 r. Wzrosły natomiast liczebnie roczniki 10-14 lat, 15-19 lat i 20-24 lata odpowiednio o 339.000, 1.520.000 i 725.000 osób. W grupach wiekowych 25-29 i 30-34 lata nastąpiło zmniejszenie liczebności o 421.000 i 177.000 osób. W następnych grupach — aż do 49 lat zanotowano wzrost, największy w grupie 40-44 lata, bo wynoszący aż 896.000 osób. "Po kilkaset tysięcy — jak podaje dalej Główny Urząd Statystyczny — przybyło również w grupach wiekowych powyżej sześćdziesiątego roku życia".

Ludność w wieku do 27,5 lat stanowi obecnie połowę ludności kraju, środkowy zaś wiek jest więc nieco wyższy niż przed 10 laty, kiedy to wynosił on równe 26 lat. "Blisko połowa ludności Polski urodziła się po wojnie. Wśród mężczyzn osoby urodzone po wojnie stanowią większość". Ludność miast wynosi ponad 17 milionów, co stanowi 52,2 proc. mieszkańców kraju.

ZWIĄZKI BEETHOVENA Z POLSKĄ

Związki Beethovena z Polską mimo, że mało znane, były dość liczne. M. in. uczniami Beethovena był kompozytor Janusz Iliński oraz pianistka, księżna Elżbieta Lubomirska, zaś z inicjatywy Rozalii Rzewuskiej powstała słynna pieśń Beethovena "In questa tomba". Najcennniejsze polskie pamiątki po wielkim kompozytorze znajdują się w Krakowie. Np. w zbiorach Muzeum Czartoryskich znajdują się jedyne w Polsce listy Beethovena. 3 z nich napisał kompozytor do wiedeńskiego Towarzystwa Muzycznego Sonnleithnera, a jeden do włoskiego poety Carpaniego. Przechowywane są także jedyne w kraju rękopisy nut kompozycji Beethovena, kanonu "Te solo adoro", który został dedykowany włoskiemu muzykowi osiadłemu w Polsce, Karolowi Soliwie.

KOMEDIE, DRAMAT I ZWYCIĘSTWO BAŁUCKIEGO

Równo sto lat mija w tym roku od chwili gdy komediopisarz Michał Bałucki odebrał sobie życie na Plantach Krakowskich (1871), na skutek nienawistnych i szkalujących go krytyk ze strony tzw. "mędrców" krakowskich. Zarzucano mu, że nie był dość ideowy, patriotyczny, społeczny i że wystawia zbyt lekkie, beztroskie i wesołe krotochwile i komedie.

Nazwiska tych krytyków pogrzebane zostały dawno kurzem niepamięci. Śladu nie ma po nich! Natomiast Bałucki żyje nadal — i mimo swej lekkości i naiwności, a może właśnie dzięki swej naiwności — nadal śmieszy, bawi i rozwesela trzecie czy czwarte z rzędu pokolenie. Gdyby Bałucki był Francuzem zamiast popadać w rozpacz i zabijać się, miałby sławę, spory majątek a znając jego dobroć i poczciwość na pewno zapisałby go na jakieś cele dobroczynne — a po śmierci krotochwile jego weszłyby na scenę tak dostojnego i "patriotycznego" teatru, jakim jest "Komedia Francuska i grane byłyby tak jak są tam grane lekkie komedyjki pisarzy francuskich, jakiegoś Labiche'a czy Courteline'a. Ponieważ Bałucki był Polakiem, zginął nie mogąc ani wedrzeć się na szczyty romantyków, ani zejść na niziny banalnych mówców okolicznościowo-uroczystościowych. Zza grobu jednak zwyciężył. Nie ma sezonu w Polsce, by jakaś z jego sztuk ("Dom otwarty", "Grube ryby", "Gęsi i gąski", "Klub kawalerów") nie była wystawiona na jednej ze scen warszawskich lub prowincjonalnych. I zawsze powodzenie zapewnione!

ZAPORY PRZECIWLAWINOWE W TATRACH

Zakopane — Ochronne budownictwo przeciwlawinowe należy w polskich górach do najbardziej zaniedbanych dziedzin.

Jak wykazały ostatnie zimy, niebezpieczeństwo lawin — szczególnie w Tatrach, z każdym rokiem wzrasta. Nie pozostaje to bez związku ze stale zwiększającą się "zimową turystyką". W związku z tym, w Czechosłowacji bawiła grupa ekspertów polskiego Górskiego Pogotowia Ratunkowego, zapoznając się z tamtejszymi zabezpieczeniami lawinowymi, które świetnie zdają egzamin od wielu lat. Są to zapory drewniano - stalowe, murki kamienne obłożone darnią, oraz specjalne palisady.

Czechosłowacy przekazali polskiej delegacji całą dokumentację techniczną swoich zapór przeciwlawinowych.

15 TYS. SAMOCHODÓW ZA KRÓLIKI

Warszawa — W ostatniej 5-latce Centrala "Polcoop" zainkasowała za 25 tys. ton króliczego mięsa prawie 24 mln. dol. tj. kwotę równą wartości ok. 15 tys. samochodów marki "Fiat". Eksport królików jest dla Polski wyraźnie opłacalny. Średnia cena uzyskana za jedną tonę wynosi prawie 975 dolarów. Polski królik osiąga więc na rynkach światowych większą cenę niż bekon i wołowina, dorównuje zaś cenom płaconym za cielęcinę.

POLSKA PORCELANA NIE GORSZA OD SASKIEJ

Warszawa — Dzięki współpracy inżynierów i naukowców Instytutu Przemysłu Szkła i Ceramiki w Warszawie Polska produkuje obecnie porcelanę stołową o najwyższym standardzie światowym. Konkuruje ona skutecznie pod względem białości i przezroczystości (cechy te określają jakość porcelany stołowej) z najlepszymi na świecie wyrobami zachodnio-niemieckiej firmy Rosenthal i ceramika japońską. Osiągnięcie standardu światowego ugruntowało pozycję polskiej ceramiki na rynkach zagranicznych.

LUDWIK GALLET

KAPITAN CZART
(PRZYGODY CYRANA DE BERGERAC)

Przełożył z francuskiego Wiktor Gomulicki

57)

— To zaliczka — oświadczył on spokojnie. — Po sprawie, wyliczysz mi pan trzy razy tyle.

A gdy Rinaldo przyglądał mu się z gniewnym zdziwieniem, Esteban dodał:

— Jak się podoba; wolno przyjąć lub nie!

— Nie mam czasu na targi — rzekł Rinaldo. — Zgoda zatem, ale niechże robota będzie porządna.

Straszny dragal wpatrywał się w Rinalda, nic nie mówiąc. Wzrok jego był przenikliwy, tak obojętnie na wszystko przygotowany, tak spokojnie okropny, że Włoch, uczuł, jak dreszcz zimny przebiega mu po ciele.

— Nie powiedziałeś mi pan dotąd nazwiska mego przeciwnika — rzekł wreszcie zbir.

— Nazwisko? Na co panu nazwisko! Nazywa się Castillan. Podejmuję się urządzić panu spotkanie z nim w odległości kilku mil od Paryża. Do pana należy wynaleźć powód sprzeczki.

— Od tej chwili możesz pan uważać go za nieistniejącego.

— Ale !— porwał się z miejsca Rinaldo — potrzebne nam są konie i odzież podróżna. Poczekajcie tu na mnie. Za godzinę musimy być gotowi do drogi.

Służący hrabiego Rolanda zabrał się energicznie do dzieła i w tej samej chwili, gdy Sulpicjusz Castillan budził gospodarza zajazdu, każąc mu siodłać konia, trójka awanturników dołożyła wszelkich starań, aby wyruszyć w ślad za nim i przygotować spotkanie w miejscu i czasie, które zawczasu obmyślił Rinaldo.

XVII

Była czwarta rano, gdy Sulpicjusz opuszczał Paryż.

Ani jedna chmurka nie plamiła nieba, wszystko w przyrodzie tchnęło spokojem i świeżością. Młody pisarz wciągał pełnymi piersiami czyste powietrze poranku. Czuł się lekkim i szczęśliwym. Rad był temu że żyje, i że świat taki piękny, i że może cwałować na koniu szerokim gościńcem, wśród pól i łąk okrytych zielonością. Przez drogę powtarzał sobie w myśli wszystkie zlecenia Cyrana, oraz poczciwe rady Zuzanny, która obficie wyposażyła go nimi przy pożegnaniu.

Młodzieniec, odważny jak zawsze i jak zawsze o nic się nie troszczący, nie zauważył, że jest śledzony, czy też wprost ścigany. W odległości jakichś pięciuset, czy sześciuset kroków za nim pędzili konno: Ben Joel, Rinaldo i Pan Esteban.

Jedynie ten ostatni występował w swej własnej postaci. Zmienił tylko odzież; zamiast bowiem wczorajszych łachmanów, miał na sobie kaftan z bawolej skóry, nowe spodnie z zielonego aksamitu i długą, szarą opończę, wyglądającą wcale przyzwoicie, wszystko, naturalnie, dostarczone przez Rinalda.

Natomiast towarzysze zbira zmienili się nie do poznania.

Ben Joel nadał sobie powierzchowność uczciwego kupca, podróżującego w sprawach handlowych; obciążył on swego konia pakunkami, które pospolici wędrowni handlarze dźwigają zwykle na plecach.

Chytre oblicze Rinalda, przekształcone za pomocą zręcznej charakteryzacji, wychylało się do połowy tylko spod szerokich skrzydeł kapelusza, sukienna jego odzież, mało efektowna, ale z dobrego materiału i starannie dorobiona, nadawała mu pozór jakiegoś zamożnego rządcy dóbr lub dzierżawcy, który o wczesnym ranku wybrał się na objazd folwarków.

Każdy z jeźdźców różnił się tak bardzo od towarzyszów, każdy nosił w całej swej postaci znamię tak odrębne, że kto spotkał tę trójkę, nie domyślał się z pewnością, że ma przed sobą ludzi jedną myślą związanych i do jednego celu podążających. Przypuszczać on mógł raczej, że jeźdźcy, spotkawszy się wypadkiem w drodze, postanowili przez czas pewien jechać w kompanii, aby podróż wydała im się mniej długą i nudną.

Starając się pozostawać w przyzwoitej odległości od Castillana, posuwali się oni nieco wolniej niż on, szło im bowiem o to, aby nie zbudzić w ściganym podejrzeń.

Od chwili gdy opuścili Paryż, żaden z nich nie przemówił ani słowa. Esteban de Poyastruc rzucał tylko od chwili do chwili spojrzenie na Rinalda, jakby go chciał wybadać. Włoch jednak nie myślał ust otwierać.

Po godzinie jazdy zbir nie mógł już wytrzymać i zapytał, czy prędko zatrzymają się?

— Nie prędko — odburknął sługus.

— Tyle ceregieli o sprzątnięcie jednego człowieka! — zauważył pogardliwie Esteban.

C. d. n.

POLONIA ZAGRANICZNA

ARGENTYNA:

AUDYCJE MUZYKI POLSKIEJ W ROSARIO

Od 1 kwietnia Radio Nacional Rosario LRA 5 wznowiło po okresie wakacyjnym audycje pt. "Los musicos y los compositores Polacos". Przygotowaniem tych audycji, które odbywają się co czwartek między godz. 20,30 a 21,00 zajmuje się korespondent z Rosario i społecznik z tamt. terenu p. J. Dzianott oraz aktywna sekretarka obu miejscowych Towarzystw Polskich p. Maria Pawełek.

Zasadniczo audycje te są nadawane w języku hiszpańskim i są poświęcone propagowaniu muzyki polskiej wśród swoich i obcych. Audycje te rozpoczynają się cyklem omawiającym pieśń żołnierską na tle rozwijających się wypadków w dziejach Polski. W terminie późniejszym ma byc omówiony Festiwal Muzyki Współczesnej w Warszawie (jesień 1971 r.) oraz szereg utworów polskich kompozytorów muzycznych. Omawiane utwory muzyczne są natychmiast inscenizowane z pomocą nagrań wykonawców polskich i zagranicznych.

STANY ZJEDNOCZONE:

DYREKTOR AMERYKAŃSKIEGO DZIENNIKA

Adam Sarnacki, naczelny dyrektor Dziennika Polskiego w Detroit, podczas pobytu w Londynie, zwierzył się Tylonowi:

— Sprzedaliśmy naszą drukarnię i bardzo dobrze na tym wyszliśmy. Wydajemy teraz pismo w obcej drukarni, co jest dużo lepszym interesem. Mamy 6 stron dużego formatu, a w piątki 12 stron.

— Jak jest z personelem?

— W sumie, w redakcji i w administracji, pracuje 25 osób. Pracownicy redakcji przychodzą do biura o 6 rano. O 10 rano numer jest gotów, a w południe jest na mieście. 50 procent naszych czytelników mieszka w Detroit, więc mają gazetę tegoż dnia. Na prowincji dostają ją nazajutrz. Ja sam pracuję jakieś 9 godzin dziennie. Soboty i niedziele są u nas wolne, bo Dziennik wychodzi tylko 5 razy na tydzień.

— Co z nakładem?

— Niestety, powoli spada z powodu zgonu czytelników. Nowych nie przybywa. Z Polski b. rzadko ktoś przyjeżdża do Detroit. Swoją drogą nikt też z Detroit nie wraca do Polski na stałe. Jeżdżą tylko z wizytami do krewnych. Wydajemy od czasu do czasu specjalny numer po angielsku o sprawach polskich, by poinformować Amerykanów.

WIELKA BRYTANIA:

POWSTANIEC ŚLĄSKI

Nad grobem Michała Grażyńskiego, na cmentarzu Putney Vale w Londynie stanęły harcerskie poczty sztandarowe. Przyszli w rocznicę III Powstania Śląskiego, aby uczcić powstańca, który potem, jako wojewoda śląski "z druzgocącą energią wprowadził Polskę w Śląsk — a Śląsk w Polskę".

Ryszard Kaczorowski, przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego, w słowach pięknych mówił o Michale Grażyńskim. Podkreślił, że sztandary harcerskie pochylają się nad grobem człowieka, którego życiem kierowały hasła na tych sztandarach wypisane. Nie dla orderów i dyplomów, nie dla uznania pracował Michał Grażyński.

Pierwsi harcerze, których stopa stanęła na ziemi brytyjskiej w 1913 roku, uczcili pamięć Powstańców z 1831, przy ich grobach na cmentarzu w Highgate. W 50 rocznicę III Powstania Śląskiego — składają harcerze hołd człowiekowi, na którego grobie są wypisane trzy tytuły: "Powstaniec śląski", "Przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego", i "Wojewoda śląski".

FRANCJA:

ŚWIĘTO PRZYJAŹNI POLSKO-FRANCUSKIEJ W METZU

Z okazji 30-lecia powstania Polskiej Organizacji Walki o Niepodległość (Ruch Oporu) we Francji odbyła się w Metzu wielka manifestacja przyjaźni polsko-francuskiej w dniu 27 czerwca br.

Na program złożyły się: Msza św. w kościele św. Segoleny, którą odprawił ks. proboszcz Reczek za poległych i zmarłych członków POWN. Po Mszy św. wspólna fotografia przed kościołem; złożenie wieńca pod pomnikiem Poległych; zebranie w salonach merostwa oraz wydanie dyplomów honorowych (pamiątkowych) dla wszystkich członków POWN Okr. Metz i gości; przemówienia osobistości, deklamacje i tradycyjna lampka wina; wspólny koleżeński obiad w restauracji "Bristol".

AFRYKA POŁUDNIOWA:

DZIAŁACZ I PISARZ — KS. JAN JAWORSKI

Ks. Jan Jaworski, obecnie prałat, pracuje od 1961 roku w Afryce Południowej, dokąd przyjechał na specjalne zaproszenie kardynała McCann z Cape Town, by objąć stanowisko Rektora Misji Polskiej. Aby odwiedzić raz do roku wszystkich swoich parafian, spędza 6 miesięcy w terenie, robiąc ponad 30 tys. mil samochodem. Obok pracy duszpasterskiej, ks. prałat Jaworski zajmuje się pracą pisarską i to na dużą skalę. Jest on autorem kilku książek m. in. "Ojciec Kolbe", "Gdzie szczęście", "W kręgu rodziny", "Akcjonariusze", "Droga wśród bezdroży" i inne.

Ks. Jan Jaworski urodził się w Polsce. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie otrzymał doktorat. Od 1957 - 1961 r. przebywał w Londynie. Tam nauczył się języka angielskiego, poświęcając się również pracy duszpasterskiej wśród Polonii londyńskiej.

DZIAŁ POETYCKI

pod kierunkiem Stefana Czaplińskiego

Z "TERCYN"

III 15

Takem się rozżył na świecie,
tak się zagospodarował,
jakby nie więdło tu kwiecie,

jakby się księżyc nie chował,
jak gdyby słońca błysk skrawy
nie gasł u niebnych pował;

jakbym mógł żniwnej rozprawy
zaniechać w plonu godzinie,
nie musiał swojej dzierżawy

zdać w ostatecznym terminie.

II 16

I wątpić muszę wciąż na nowo
i burzyć to, com wczoraj czcił;
na wargach wciąż się waha słowo,

niewiary uśmiechu w nie się wpił.
Więc powiedzże mi, Czynów Boże,
ku czemu umrę, pocom żył?

Niech ufność w to lub owo złożę,
niech wierzę w jakiś rozkaz, znak,
bym już nie mówił: Może... może...

ale jedynie: Nie i Tak.

Władysław Kościelski

OBJAŚNIENIA

Władysław Kościelski (1886 - 1933) założył instytut wydawniczy "Biblioteka Polska" w Warszawie, wydawał "Przegląd Warszawski", przełożył FAUSTA Goethego, oraz pisywał wiersze, których zbiór pt. TERCYNY ukazał się w 1933. Inny Kościelski, Józef (1845 - 1911), poznańczyk, także poozstawił w spadku tom wierszy pt. "Sonety nadgopiańskie".

Tercyna to strofa poetycka, składająca się z trzech wierszy; użył ją m. in. Dante w "Boskiej Komedii".

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w Polsce

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, tj. krowy, świnie. Węgiel, koks, meble i wiele innych rzeczy...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cła

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH

GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

NOWA WIELKA ZNIŻKA SAMOCHODÓW Prod. POLSKIEJ

1)	art.	20038	"Fiat 125 P" 1300 cm.	$ 1.500
2)	"	20048	"Fiat 125 P" 1500 cm.	$ 1.650
3)	"	20008	"Warszawa 223"	$ 1.400
4)	"	20028	"Warszawa 224"	$ 1.400
5)	"	20148	"Warszawa Combi 223"	$ 1.550
6)	"	20024	"SKODA S100"	$ 1.370
7)	"	20124	"Wartburg de Luxe"	$ 1.470

Po informacje i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN,

SAO PAULO

Caixa Postal N.º 5127 — Tel.: 220-39-65

LIVRARIA INTERNA SUL / II DA C.N.B.B.

Avenida Jaime Reis, 369

CURITIBA — PARANÁ

Livros de formação Religiosa — Vocacional e Catequética. Artigos Religiosos e Material Escolar.

LIVRARIA INTERNA SUL II CNBB Av. Jaime Reis 369 CURITIBA

KĄCIK RODZINNY:

RODZINA I JEJ FORMY

W ostatnim ćwierćwieczu oglądamy nową formę rodziny budowanej przez małżeństwo egalitarne. Nie ma w niej powiązań religijnych i narodowościowych, jest ono startem partnerów w tym samym stopniu naukowym.

W dawnym okresie cywilizacji, która jeszcze istniała w wieku pary, a zanikała w wieku elektryczności, wspólna praca cementowała rodzinę, czy to było gospodarstwo wiejskie, młyn, piekarnia, sklep, restauracja w mieście, słowem wspólny interes całej rodziny. Praca małżeństwa z cenzusem naukowym w różnych specjalnościach, jest słabą więzią rodzinną. Pracują małżeńskie zespoły architektów, naukowców, ale już kancelarie adwokackie, czy sąsiadujące gabinety lekarskie mogą rodzić rywalizację, zazdrość i kwasy przy obliczaniu kont i wpłat na utrzymanie domu. Wspólny wkład finansowy wydaje się słuszny w obecnych warunkach, gdy kobieta nie orze w polu, ani też nie haruje w mieszkaniu, wychowując przeważnie liczne potomstwo. Państwo, przez swe instytucje szkolne i usługi społeczne, odsunęło wiele niewykorzystanych talentów niewieścich, które dawniej wybitną grały rolę w życiu domowym, społecznym i kulturalnym. Jeszcze można się z nimi spotkać na emigracji w organizacjach narodowościowych i w zespołach parafialnych.

Nie lekceważąc sobie podstaw materialnych, jak też wyrównania poziomu umysłowego małżonków, zawsze najmocniejszą więzią, będzie życie duchowe, wspólnota ideałów, obecność przyjaznej miłości, która od początku narzeczeństwa przechodzi różne fazy wieńcząc wiek dojrzały i sędziwy przywiązaniem i szacunkiem.

Uczucia potrzebują dla swego rozwoju przychylnego klimatu i odpowiedniej ilości czasu, a właśnie z tym czasem jest dziś najgorzej. Małżonkowie wracają do domu zmęczeni, przesiąknięci inną aurą, naładowani trudem dnia codziennego, zanim to wszystko, co obce z nich wyparuje, jak pot ze znużonego ciała, jak nabyty zapach z ubrania, niejedną godzinę spędzą, przy telewizji, gazecie, gospodarstwie domowym, a tu jeszcze wisi nad nimi przymus czytania lektury specjalistycznej. Cóż z tych wspólnych godzin zostanie dla nich i dla ich dzieci?

Ankiety mówią, że dobór małżeństw egalitarnych można podzielić na trzy grupy: A — dyplom uniwersytecki i studia dodatkowe; B — poziom szkoły średniej i kursy; C — robotnicy zawodowi, przeszkolenie fachowe. Kobiety w tej grupie mają ukończoną szkołę podstawową i dodatkowe przeszkolenie praktyczne. Przy zawieraniu małżeństw w grupie A gra rolę upodobanie i nawyk wieloletniego przebywania razem na studiach. (Złośliwi twierdzą, że pewna kategoria dziewcząt pewnej narodowości poświęca pierwszy rok uniwersytetu na złapanie narzeczonego, co po kilku latach zapewni jej przyboku męża dostatnie życie). W grupie C występuje nie zagubiony w życiu intelektualistów instynkt szczęśliwego doboru, mężczyzna szuka kobiety zdrowej, dobrego materiału na żonę, matkę i gospodynię. Kobieta wie, że ją czeka wspólne, pracowite życie.

W obecnym układzie zawierania projektów małżeńskich już w szkole podstawowej, zacierają się wszelkie różnice pochodzenia. (Czarni studenci medycyny cieszą się wielkim powodzeniem u białych koleżanek). Rodzice przeważnie nie interesują się rodziną, do której wchodzą młodzi. Nikt tu nie pyta — kto cię rodził? Tę obojętność rodziców na los dorosłych dzieci nie należy przypisywać wyłącznie rodzinie nuklearnej, jest ona cechą, wydaje mi się, anglosaską. Często nikt z najbliższych osób nie chce się zająć losem potomstwa rozwiedzionych rodziców. Najistotniejszym w tym wszystkim jest pytanie jak się rozwinie w małżeństwie egalitarnym życie rodzinne?

W grupie A i B dzieci będą zaplanowane i wychowywane tak aby nie przeszkadzały rodzicom w ich pracach naukowych i zarobkowych. Grupa A pozwoli sobie na zaangażowanie stałej kwalifikowanej pomocy w prowadzeniu domu i wychowaniu dzieci. Dla grupy B taka pomoc może być nieosiągalna, gdyż zazwyczaj jest bardzo kosztowna. W grupie C przyrost naturalny będzie się odbywał raczej bez regulacji, trudno bowiem wyobrazić sobie kobietę w rodzinie robotniczej obliczającą według kalendarza z ołówkiem i termometrem czy może sobie pozwolić na macierzyństwo. Należałoby postawić wszystkim małżeństwom zasadnicze pytanie, czy naprawdę praca matki poza domem jest konieczna, czy nie lepiej ułożyć tak budżet, by żona mogła pełnić obowiązki rodzicielki i wychowawczyni (grupa B i C). Natomiast dla grupy A pytanie — czy kariera naukowa matki jest jej naprawdę nieodzownie potrzebna, czy nie powinna jej przesunąć na późniejsze lata, gdy dzieci będą już odchowane?

Literatura popularna i naukowa ostatniego półwiecza obfituje w studia nad rozwojem dziecka i zgodnie bije na alarm wobec spustoszenia jakie wynika z zaniku typu matki, kobiety obdarzonej sercem. Wszelkie żłóbki, przeszkola, domy dziecka nie zastąpią macierzyńskiej opieki. Gdy państwo Curie pracowali razem, dziewczynki wychowywał pan Curie, dziadek. (Stary Jakobin, jego wpływ mocno się zaznaczył w osobowości starszej wnuczki). Dziaduniostwo są obecnie à la mode. Zwłaszcza w Polsce jest duże zapotrzebowanie na babunie i dziadków, bo to i tańsze i serdeczniejsze. W wielu wypadkach na przeszkodzie stoi architektura, która nie uwzględnia większych rodzin.

Psychologowie, psychiatrzy, socjologowie przypisują zmiany jakim uległa część współczesnej młodzieży samotnemu dzieciństwu w fawelach, w rodzinach nuklearnych i w rezydencjach bogaczy. W samotności pękła więź tradycji, a z jej zanikiem narodziła się ahistoryczność, amoralność, wandalizm i anarchia.

Nas w tym wszystkim interesuje przyszłość, czy chrześcijańska rodzina egalitarna da światu kapłanów i świętych. Czy zda egzamin tak, jak zdawała w ciągu wieków w swej przynależności do Kościoła. Zanim nowoczesna rodzina znajdzie w zamęcie przemian swe miejsce w służbie Bogu, należy jej dopomóc i to jest istotną troską i zadaniem duszpasterzy, zakonów i apostolstwa świeckiego. Czy nie jest to znak czasu, że gdy maleją uczucia ojcostwa krwi, należy budzić w sobie ojcostwo duchowe?

M. Małachowska

POŃCZOCHY

Pończochy trudno było kiedyś odróżnić od spodni, bo nie przypominały zupełnie dzisiejszych: były to szyte z materiału, nogawice, połączone od góry w jedną całość, w XIV w. sięgające aż do bioder. Takie pończochy-spodnie usamodzielniły się w stroju męskim dopiero w wieku XVI, a w kobiecym — nieco wcześniej. Cięcie nożyczek podzieliło je na właściwe pończochy (do kolan) i spodnie (w górę po pas). Różnica między nimi pogłębiła się, gdy zamiast pończoch z materiału zaczęto nosić dziane. Średniowieczne damskie pończochy z tkaniny stanowiły z koszulą jedyną praktycznie kobiecą bieliznę. Późniejsze pończochy z dzianiny, przeważnie białe, bieliźniane (choć noszono także inne kolory łącznie z cielistym), były dyskretnie ukrywane pod długimi sukniami, jako że przez trzy wieki — XVI, XVII i XVIII — nogi w kobiecej sylwetce zupełnie się nie liczyły.

Zaczęto je zauważać dopiero od rewolucji francuskiej; w ciągu wieku XIX panie zaczęły je pokazywać coraz śmielej. Kiedy nastała moda krótszych sukien noszono pończochy jedwabne, a potem bawełniane. W połowie wieku najładniejsze były pończochy białe. W takich właśnie — przy czarnych bucikach — uwiodła kochanka słynna Emma Bovary. Po bieli nadszedł dla elegantek — tych mniej moralnych czas fioletu. W 1882 modne były pasowe, niebieskie i granatowe; niebieskie pończochy nosiły we Francji postępowe damy udające z nudów entuzjazmu dla sztuki i nauki. Pod sam koniec stulecia — stały się modne czarne pończochy bawełniane, bardzo wykwintne, ze strzałkami lub innymi wzorami. Po pierwszej wojnie przewrót wywołały pończochy ze sztucznego jedwabiu, błyszczące, przyciągające męskie oczy; po drugiej wojnie — niewidzialne nylony, a po nich — jak przed 80 laty — bardzo kolorowe, ale już elastyczne.

KUCHNIA POLSKA

RYŻ Z MIGDAŁAMI

A oto legumina z ryżu z migdałami. Bierzemy 150 gr ryżu, litr mleka, 100 gr obranych z łupin migdałów, 35 gr masła, 100 gr cukru, wanilię, dwa jaja i sok malinowy lub inny. Siekamy drobno migdały.

W garnku gotujemy mleko z wanilią, dodajemy cukier, posiekane migdały, ryż opłukany pod bieżącą wodą, masło i trochę soli. Gotujemy na wolnym ogniu.

Kiedy mieszanina zacznie gęstnieć, wstawiamy ją do piekarnika na pół godziny, a potem mieszamy z dwoma, starannie rozbitymi jajami. Leguminę wstawiamy do foremek, by ostygła. Przed podaniem na stół wyrzucamy leguminę z formy na półmisek i polewamy sokiem, lub też przybieramy ją konfiturami.

Uśmiechnij się...

TANIEC

— Wiesz co to jest taniec?

— Wiem. Jest to sztuka przebierania nogami szybko, żeby partnerka nie zdążyła nadepnąć na odcisk.

DO CZASU

Wdowa po Mac Douglasie poleciła wyryć na nagrobku swego męża taki napis: Spoczywaj w pokoju. Ale kiedy dowiedziała się po przeczytaniu testamentu, że jej nic nie zostawił, kazała dorzucić: "Do czasu kiedy przyjdę".

PRZYKŁAD

Na lekcji języka polskiego w szkole oficerów polityczno-wychowawczych nauczyciel pyta:

— Kto mi da przykład użycia czasownika "prząść"?

Jeden uczeń podnosi rękę:

— Na przykład, towarzyszu wykładowco: "Przenidziem Wisłę, przendziem Wartę".

Rádio Cambijú Ltda.

ZYS - 27 - Kc/s - 1580 — A VOZ CATÓLICA DO PARANÁ

Boa música, Clube dos Sócios, Térco em Família, Hora da Música Polonesa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homenagens, Anúncios.

Avisos e Recados para Amigos.

ARAUCÁRIA — FONE: 109 — PARANÁ

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Policlinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 23-8494 — 14.º andar — Conjunto 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473
CURITIBA — PARANÁ

DR. AUGUSTO KISZKA
Clinica Médico Cirúrgica
Médico do Hospital Bom Jesus
Médico da Pref. Municipal.
ATENDE:
Hospital: das 8 às 12 horas.
Consultório: Rua D. Pedro II, 829 — das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA — PARANÁ

DR GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego. — Były Profesor Uniwersytetu Parańskiego.
Po powrocie z Europy przyjmuje w *Farmácia Stelfeld*, Praça Tiradentes, 53 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.
Rezyd.: Ébano Pereira, 322

Dentyści:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 — Curitiba

DR. NEWTON MAIEWSKI
Cirurgião Dentista
Extrações e dentaduras em 6 horas
Marechal Deodoro, 211 — 17.º andar - Fone: 23-4650
Res.: 23-0200
Edifício BRADESCO
CURITIBA

DR STANISŁAW PUCHALA
CIRURGIÃO — DENTISTA
CONSULTÓRIO
Av. Ipiranga, 877 — 1.º andar — Sala 116 — Tel.: 35-0839
SÃO PAULO

DR. SILVESTRE GORSKI
CIRURGIÃO DENTISTA
Atende no seguinte horário: segundas, quartas e sextas feiras: das 8,00 às 11,00 e das 15,00 às 19,00 horas.
Às quintas feiras: das 14,00 às 17,00 horas.
Al. Júlia da Costa, 1.190 — Fone: 23-4954 — CURITIBA

Szpitale:

Prevenção do Câncer Ginecológico
Exames com hora marcada
Fone: 22-2222
CASA DE SAÚDE
DR MOYSÉS PACIORNIK
Rua Lourenço Pinto, 83
CURITIBA — PARANÁ

DR. RENATO CÉSAR DA ROCHA — MÉDICO
Clínica Geral — Partos — Operações
Moléstias de Senhoras
C. — Edifício Barão do Rio Branco — Rua Barão do Rio Branco, 63 — 11.º andar — Conjuntos, 1105/1106 — Telefone: 23-9522 — Ramais, 234 — 235 — Residência: Rua Ubaldino do Amaral, 962 — Fone: 23-8890 — Curitiba.

Adwokaci:

DR LUCJAN KASPSZAK
Pça. Osório, 45 - 1.º and. 105
Telefon: 23-8944 - Curitiba
Załatwia inwentarze, ściąga wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku

DR EDWARD ZELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i ubezpieczenia społeczne. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta n.º 19 — 4 piętro - Conj. 401 (Ed. Pr. Tarasinas) - Edifício Quinco - CURITIBA

DR LEOPOLDO ANTÔNIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Praça Presidente Getúlio Vargas nº 14
Tel.: 173 - S. José dos Pinhais - PR

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas cíveis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9,30 - 11,00 e das 16 às 13 hs.
Rua Cândido Lopes, 205 — 2.º andar — CURITIBA — 19

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, conservation, declarações do imposto de renda, livros de contabilidade em ordem.

Szwecja rajem dla kobiet

Szwecja jest pierwszym krajem w świecie, który przyznał kobietom jak najszersze uprawnienia. W rządzie zasiada dwóch ministrów płci żeńskiej, a w parlamencie posłanki nie tylko zamężne, ale matki nieślubne cieszą się tym samym szacunkiem co mężczyźni. Wydając się, Szwedka nie musi zmieniać swego panieńskiego nazwiska. Może się nim dalej posługiwać.

Swego czasu małżeństwo pracujące wypełniało wspólnie formularz podatkowy. System ten został obalony. Obecnie każde z małżonków za siebie wypełnia formularz i dzięki temu oboje płacą daleko mniejsze podatki niż poprzednio. Od dawna kobiety pracujące otrzymują urlop porodowy oraz dostają po 100 koron ($20) zasiłku na każde dziecko do 18 lat, wolne od podatku. Gospodynie domu są uprawnione do dwóch tygodni płatnego urlopu na rok, który mogą spędzić w państwowych hotelach.

Brak rąk do pracy spowodował, że rząd szwedzki wystąpił z projektem budowy żłóbków dziecięcych, gdzie na koszt państwa każda matka przychodząc do pracy, zostawia w nich dzieci na cały dzień, o ile one nie uczęszczają jeszcze do szkoły. Dotychczas były prywatne żłóbki, w których za opłatą stosunkowo dużą, bo $7.2 mogła matka zostawić dziecko na cały dzień. Mimo tego w 1969 roku 55% kobiet pracujących w pełnym wymiarze godzin korzystało z usług prywatnych żłóbków dziecięcych.

W kraju, który nakłada najwyższe podatki na świecie, kobieta jest prawie zupełnie zrównana z mężczyzną. Już w szkole powszechnej chłopcy zarówno z dziewczętami uczą się wykonywania wszystkich prac domowych, jak sprzątania, mycia podłóg, naczyń, prania, prasowania, szycia i gotowania. Nauczyciele tłumaczą dzieciom, że nie ma żadnych prac poniżających dla chłopców czy dziewcząt. Jeżeli matka idzie do pracy rano, to ojciec z powodzeniem może zmyć naczynia, posprzątać dom i ugotować smaczny obiad. Tradycyjny podział na prace godne mężczyzny i kobiet jest dziś wręcz śmieszny.

("Gwiazda Polarna")

"ANAIS" STULECIA

Podaje się do wiadomości zainteresowanych, że wyszedł z druku drugi numer "ANAIS DA COMUNIDADE BRASILEIRO-POLONESA", wydany przez Superintendencję Stulecia Osadnictwa Polskiego w Paranie, w języku portugalskim, zawierający materiały historyczne, tyczące się naszego osadnictwa w Paranie.

UWAGA: Już się ukazał trzeci tom. Cena Cr$ 20,00.

"ANAIS" znajdują się do nabycia pod następującymi adresami:

Redação do Jornal "Lud", Al. Cabral, 846.
Sociedade União Juventus, Rua Carlos de Carvalho, 575 — Curitiba.

Ulica "Eng.º OSTOJA ROGUSKI"

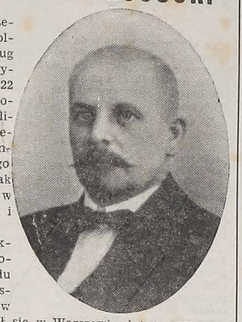

Z inicjatywy Komitetu Stulecia Imigracji Polskiej do Parany, według orędzia Prefekta Kurytyby, odbędzie się dnia 22 bieżącego miesiąca uroczystość inauguracji ulicy, w tym mieście, imienia Inż. Witolda Aleksandra Ostoja Roguskiego zasłużonego rodaka, tak w kolonii polskiej, jak i w rozwoju Stanów Parany i Santa Cataryny.

Inż. Witold Aleksander Roguski, pochodzący z prastarego rodu szlacheckiego herbu Ostoja, osiadłego od wieków w okolicy Liwu, urodził się w Warszawie dnia 4-IX-1883, gdzie jego rodzina na Dworach Królów Polskich zawsze piastowała najwyższe urzędy.

Syn inż. Władysława Ostoja Roguskiego, Szefa Okręgu Kolejowego w Pradze, przedmieścia Warszawy, oraz Bronisławy z rodu Zbocińskich z Płocka, której pradziad Gen. Antoni Klimkiewicz, wsławił się w Legionach Polskich z czasów Napoleona. Witold Roguski ukończył z dystynkcją Szkołę Techniczną Inżynierii Wawelberga, w 1904 roku.

Posiadał trzech starszych braci:

Jerzy — Inż. Mineralog, poległy podczas pierwszej wojny światowej, walcząc o Niepodległość Polski;

Leszek — Generał Wojska Polskiego, zmarły w 1937 r.

Władysław — słynny malarz, Profesor Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie. Zamordowany przez nazistów w 1939 roku.

W 1905 roku, wmieszany w Powstanie Piłsudskiego, został Witold Roguski uwięziony i osadzony w Pawiaku. Wyrwawszy się ze szponów policji carskiej, emigrował do Brazylii, dokąd przybył z grupą towarzyszy Powstania, jak on, emigrantów politycznych. Po krótkim pobycie w Rio, przybyli oni do Parany, szukając styczności z liczną kolonią polską, wśród której, z miejsca stanął do pracy społecznej.

Aby przystosować się do warunków miejscowych oraz poznać język, Witold Ostoja Roguski objął posadę nauczyciela w szkole polskiej na kolonii Ipiranga, pod Araukarią.

Poznał wówczas rodzinę Franciszka Grabskiego — również emigranta politycznego — biorąc za żonę jego córkę Marię, w kościele Tomás Coelho, w 1907 roku.

Po opanowaniu języka portugalskiego, otrzymał posadę inżyniera w Kompanii Kolejowej São Paulo — Rio Grande, gdzie pracował do 1913 roku, projektując trasę i prowadząc budowę odcinka kolei aż do União da Vitória.

W 1914 roku Inżynier Witold Ostoja Roguski założył wraz z Inżynierem Franciszkiem Beltrão Towarzystwo Inżynierii i Kolonizacji, zainstalowawszy biuro w Cruzeiro, mun. Catanduvas, w dawnym "Contestade".

Tam założył fazendę, zwaną "Fazendinha", która stała się w okolicy ośrodkiem kultury, posiadając szkołę dla własnej rodziny, oraz dla dzieci swych urzędników polskich, którzy w sąsiedztwie umieścili swoje ogniska domowe. Nauczycielami tej pierwszej szkoły polskiej w dawnym "Contestado" byli, prof. Stanisław Słonina a potem prof. Maria Ficińska, a wychowankowie tej szkoły stali się założycielami znanych rodzin naszej etnii parańskiej.

Prace Tow. Mierniczo-Kolonizacyjnego Beltrão - Roguski rozwinęły się aż do rzeki Urugwaj, idąc przez Marcelino Ramos aż do Palmas, kolonizując i cywilizując puszczę.

Największą zasługą Witolda Ostoja-Roguskiego dla rządów parańsko-kataryńskich było wytyczenie i ustalenie granicy w dawnym "Contestado", czym uniknął on wybuchu nowych rozruchów "Jagunços".

Mimo uśmierzenia Rewolucji "Contestado", luźne bandy rozbestwionych i dzikich "Jagunços" grasowały jeszcze w "Contestado", napadając na bezbronne miasteczka, mordując i gnębiąc spokojną ludność, rabując i paląc nieludzkim gwałtem mieszkańców.

Jedna z tych dzikich band zaatakowała niespodzianie w marcu 1921 roku miasteczko Catanduvas — dawniej Cruzeiro — i Inż. Witold Ostoja Roguski nie zawahał się stanąć na czele obrony, szybko przez niego zorganizowanej. Po zaciekłej walce, bandyci zostali odparci lecz, niestety, między rannymi obrońcami leżał naczelnik obrony, Witold Ostoja Roguski, z kulą umieszczoną w głowie. Operowany przez, natychmiast sprowadzonego Dr Szymona Kossobudzkiego (jego kuzyna), nie wytrzymał przewiezienia do Kurytyby, gdzie miał być poddany decydującemu zabiegowi chirurgicznemu, umierając w Ponta Grossie 11 kwietnia 1921 roku, w 38 roku życia pełnego zasług i pożytku.

Inż. Witold Ostoja Roguski, ginąc bohatersko w obronie brazylijskich rodzin, zostawił troje dzieci: Zofię Wandę, zamężną za Władysława Czecha, b. oficera Legionów Piłsudskiego; Marię Magdalenę, zamężną za Jana Wiktora Króla Rebel, b. Wice-Konsula polskiego w Kurytybie, oraz Leszka Bronisława Ostoja-Roguskiego, znanego polityka w Rządzie brazylijskim oraz społecznika wśród naszej Etnii.

P. S. — Wdowa, pani Maria Roguska kończy w tym miesiącu 85 lat.

AUTO LONDRINA
DE
GETÚLIO THADEU OSTROWSKI
LATARIA — PINTURA — ELETRICIDADE
Plantão aos domingos e feriados
CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANÁ

Śp. Marian Tadeusz Łasłowski

Syn Franciszka i Antoniny ze Zboińskich, kapitan Rezerwy Artylerii I Dywizji Pancernej gen. Maczka, Kawaler Orderu Virtuti Militari, dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych, Medalem Wojska, 4 medalami angielskimi i 3 francuskimi, ostatnio szef Laboratorium Technicznego w ALBA S/A, po długich i strasznych cierpieniach zmarł dnia 18 lipca 1971 r. i pochowany został na cmentarzu Agua Verde w Kurytybie, o czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku — żona, synowie i teść. Msza św. za spokój duszy zmarłego odbędzie się dnia 24 lipca o godz. 17 w kościele św. Wincentego.

Abranches - Matka kolonii polskich w Brazylii

KS. JAN PITOŃ, CM.

B. — LAMENHA WIELKA

Na początku tego stulecia, kolonia Lamenha posiadała zespół ruchliwych członków przy Tow. św. Izydora i św. Kazimierza, mających za cel podtrzymanie miejscowej szkoły, pod kierunkiem Franciszka Nocha. (Prawda 1904).

W 1922 roku dzieci w szkole było 40; w 1937 roku — dzieci 70, prof. Zofia Zgoda.

C. — ANTONIO PRADO

Tow. Królowej Jadwigi od 1910 roku utrzymywało szkołę podstawową. W 1937 roku dzieci było 25; nauczycielem był Marcin Wolski.

D. — BARREIRINHA — CACHOEIRA

Posiadało grupo escolar w 1937 roku.

E. — PACATUBA — 1899 R.

Istniała mała szkółka od 1899 roku.

12 — TOWARZYSTWO "WŁAD. JAGIEŁŁY" — (1910 R.)

Życie społeczne i kulturalne od początku kolonii Abranches było reprezentowane przez oficjalny "Komitet Obywatelski", do którego wchodzili ludzie z wolnego wyboru; taki obyczaj istniał wśród "prusaków i pomorzan". Spotykamy taką organizację samorodną w Rio Vermelho, Santa Catarina. "Komitet" był upoważniony do podjęcia prac społecznych, oświatowych i kościelnych. Sprężyną społeczną w Abranches od 1878 r. był Szymon Grabowski, on prowadził książki kasowe, sprawozdania, uczył dzieci, był prawą ręką ks. Władysława Grabowskiego, którego rząd sprowadził po ks. Gizyńskim, z Krakowa (Krzeszowice).

Komitety powoływano w wypadku ważnych spraw: budowy plebanii, kościoła, sprowadzenie kapłana, zainstalowanie szkoły, sprowadzenie Sióstr Zakonnych w 1904 r. itp.

Podwaliny organizacji prawno-społecznej rzucił na Abranches ks. Ludwik Bronny CM. 15-VIII-1910 r. ówczesny proboszcz, z okazji odsłonięcia pomnika "Zwycięstwo pod Grunwaldem" w Krakowie przez Ig. Paderewskiego, oraz 500-lecie zwycięstwa nad Krzyżakami odniesione przez Króla Władysława Jagiełłę. (Pomnik Władysława Jagiełły został zniszczony przez Niemców w 1939 r.).

(c. d. n.)

Ostatni apel I. J....

(dokończenie ze strony 3)

W walce nam narzuconej zwyciężymy! Jednym z elementów wojny totalnej, którym wróg nas chciał zaskoczyć i pokonać, jest tak zwana wojna nerwów. Ale i tu rachuby go zawiodą. Tę wojnę wygrają nie nerwy, ale duch nieśmiertelny, duch oparty o wiarę w Boga i o przywiązanie do wolności i do ziemi naszych ojców i praojców. Duch ten już tryumfuje pomimo dotychczasowej przewagi tego zmotoryzowanego barbarzyństwa.

Dziś wszyscy jesteśmy pod wrażeniem wypadków, o których wiadomości zaczęły już docierać ubiegłej nocy. Trudno przewidzieć w tej chwili w jakim stopniu zaważą one na losach toczącej się wojny. Toteż powiem Wam tylko jedno: wierzę w Boga, wierzę w sprawiedliwość, i w tym co zaszło widzę zapowiedź zbliżającej się kary. Pragnąłbym aby głos mój dotarł nie tylko do Was, by go usłyszano kraju, by go usłyszeli żołnierze nasi na froncie, by go usłyszeli lotnicy nasi w powietrzu i marynarze nasi na morzu, by do wszystkich doszła ta radosna i krzepiąca wieść: Polonia Amerykańska rusza do czynu!

Podczas przemówienia wielotysięczny tłum stał nieruchomy. Głos Paderewskiego brzmiał donośnie w głośnikach i tylko świergot ptaków wtorował słowom Mistrza. Skupieni słuchacze chłonęli każde słowo, nawet dzieci i niemowlęta zamilkły, zachowując zupełną ciszę. Był to już ostatni Jej apel do "braci ukochanych", jak wyrażał się na wstępie każdego przemówienia. Po krótkiej chorobie zakończył życie o godzinie 11 wieczorem dnia 29 czerwca 1941 roku. W uroczystościach żałobnych w katedrze św. Patryka wzięli udział arcybiskupi, biskupi, prałaci, księża i zakonnicy, ogółem ponad 120. Wśród wielotysięcznego tłumu byli również Murzyni, Hindusi i Chińczycy. Po nabożeństwie żałobnym trumna ustawiona została na historycznej lawecie, zaprzężonej w ósemkę koni, sprowadzonej z akademii wojskowej z West Point. Batalion żandarmerii wojskowej prezentował broń a orkiestra wojskowa grała polski hymn narodowy. W drodze na cmentarz Arlington, trumna Paderewskiego znalazła się w salonce kolejowej, w której Mistrz odbywał podróże podczas swoich tournée koncertowych po Stanach Zjednoczonych. Trumnę Paderewskiego ustawiono dokładnie w tym miejscu wagonu, w którym zazwyczaj ustawiany był fortepian. Gdy pociąg przybył do Waszyngtonu nad miastem szalała burza z piorunami. Trumnę ze zwłokami przetransportowano do ambasady polskiej, w której z salonu uczyniono kaplicę. Pierwszy zjawił się w ambasadzie lord Halifax, ambasador brytyjski, z wieńcem w imieniu króla Jerzego VI. W ciągu dnia odwiedzili ambasadę wszyscy przedstawiciele korpusu dyplomatycznego. Jedynie ambasada niemiecka i włoska nie delegowały swoich przedstawicieli.

W piątek, 5 lipca żałobny orszak wyruszył w kierunku cmentarza Arlington. Tam oddziały wojskowe: piechoty, marynarki i piechoty morskiej (marines), oddawały hołd zmarłemu. Maszerującemu pochodowi żałobnemu wtorowały werble a pokryte krepą bębny wydawały dźwięki jednostajnych rytmów. Zza wzgórza cmentarnego dochodził huk strzałów armatnich. Było to 21 salw artyleryjskich, tyle samo ile przynależne jest głowom państwa. Prezydent Roosevelt, z uwagi na swój stan zdrowia, nie mógł przybyć osobiście, ale obecna była jego małżonka pani Eleonora Roosevelt. Oficjalnie reprezentował prezydenta jego adjutant gen. Watson. Nabożeństwo celebrował nuncjusz papieski Cicognani. Ambasador polski Ciechanowski udekorował trumnę orderem kawalerskim Virtuti Militari w imieniu gen. Sikorskiego.

Doczesne szczątki I. J. Paderewskiego spoczęły na cmentarzu dla zasłużonych w Arlington przy salwach honorowych armii amerykańskiej.

DR TADEUSZ BIELECKI (USA)

ROMAN WACHOWICZ

Strzępy Historyczne

CZESŁAW LEWANDOWSKI — życiorys

(DOKOŃCZENIE)

Curitiba — Diário da Tarde — 14-XI-1942.

Czesław Lewandowski, mimo że przylgnął do naszej ojczyzny sercem dojrzałego artysty, gorąco ubolewa nad pokłutą, skrwawioną, ale nieśmiertelną Polską.

Vasco Taborda Ribas

São Paulo — Diário Popular — 4-IV-1944.

Lewandowski — niedościgniony kolorysta — znakomicie oddaje jasność i tropikalne ciepło naszego kraju. Poza pejzażami uchwytuje nasze obyczaje — tak w akwarelach jak i w oleju.

(bez podpisu)

São Paulo — Fôlha da Noite — 23-VIII-1945.

Wystawa prac Lewandowskiego w Arte Ipiranga w São Paulo. Prace malarza polskiego są bardzo dobrze widziane w kołach artystycznych. Zachwycają trafnością ujęcia tropikalnego krajobrazu. Oto niektóre z nich: Rzeka Iguacu, Dwóch przyjaciół, Suche zarośla, Kościół w Ilhabela, Rancho parańskie, Pod światło, Zachód, Czerwone wzgórze, Światło i cień, Zryw do wolności, Różowy wschód, W jesieni życia, Śmierć, Dwie drogi, Walka o byt, Świadomość kosmiczna i inne.

(bez podpisu)

Belo Horizonte — Estado de Minas — 6-XI-1945.

Czesław Lewandowski, malarz polski, osiągnął znakomite rezultaty w São Paulo, Rio, Pôrto Alegre, Kurytybie i innych miastach Brazylii.

(bez podpisu)

Belo Horizonte — Estado de Minas — XI-1945.

Przy Alei Amazonas, w pobliżu placu Sete, trwa wystawa malarska polskiego artysty Czesława Lewandowskiego. Artysta zamieszkuje wśród nas od dziewiętnastu lat. Jego 45 płócien olejnych o tematyce brazylijskiej jest przedmiotem zachwytów publiczności.

(bez podpisu)

Bahia — A Tarde — 11-VII-1950.

Przy ulicy Chile nr 5 malarz-poeta wystawia swoje dzieła. Wystawionych jest 40 prac. Wystawa błyszczy z harmonizowanymi kolorami w nadzwyczajnej obfitości, urzekającą pięknością i stylem. Jest obiektem upojenia oczu i duszy. W oleju i akwareli są jakby rzeźbione poematy subtelnego malarza-poety, budowniczego życia w miniaturze. Obrazy Lewandowskiego są nadzwyczaj piękne, są efektem pewnej ręki (pędzla), ujęte w dobrej perspektywie. Temat każdego obrazu posiada cenną zawartość sztuki i natchnienia.

Zoroastro

Bahia — A Tarde — 19-VII-1950.

Są poeci, którzy malują piórem rzadkiej piękności obrazy. Czesław Lewandowski maluje swoje poematy pędzlem. Jego malarstwo jest dla nas mieszkańców Bahii darem o niedoścignionym pięknie.

Wanda Santos Silva

Pernambuco — Recife — Jornal Pequeno — (bez daty).

Wystawa malarska Czesława Lewandowskiego, zorganizowana pod protektoratem Diretório Académico da Escola de Belas Artes de Pernambuco e do Diretório da Documentação de Recife. Dzieła prof. Czesława Lewandowskiego wyrażają ugruntowaną pewność techniczną oraz ogromną płodność w zakresie imaginacyjnego malarstwa symbolicznego artysty. Jego akwarele są doskonałe w kompozycji, kolorze i technice.

Redakcja

Czesław Lewandowski przeżył wiele, a jeszcze więcej przecierpiał. Cierpienia te sprowadziły go na drogę życia duchowego i mistycyzmu. Ostatnio wykonał obrazy w których ukazuje ludziom to, czego ich oczy nie widzą. Wierzy święcie, że sztuka w przyszłości wejdzie na tory duchowe i traktowana będzie na równi z religią. Napisał pracę pt. — "Sztuka, jej cel i posłannictwo" (w języku portugalskim). Nie zdecydował się jeszcze na wydanie tego dzieła, gdyż uważa, że nie będzie zrozumiany przez dzisiejszy zmateializowany świat.

Aktualnie Lewandowski liczy sobie już 71 lat. W cichości marzy jednak jeszcze o odwiedzeniu ukochanej Polski i swoich krewnych, a przede wszystkim — o wystawieniu swoich dzieł w Warszawie.

Roman Wachowicz
(C.d.n.)

Novo Delegado do Govêrno da República da Polônia Livre

Dr. Casemiro Konecki, membro da Associação Brasileira da Imprensa (ABI), desde 1944, foi nomeado Delegado do Govêrno da República da Polônia Livre, para o território do Brasil.

Dr. Konecki nasceu em Varsóvia, onde exerceu o cargo de Juiz Militar e Diretor da Agência Telegráfica WAD em Varsóvia; aprisionado, durante a invasão da Polônia em 1939, conseguiu aportar no Brasil em 1940, onde exerce as atividades na imprensa.

PACZKI DO POLSKI
Albo do ROSJI
PRZEZ
PEKAO - WARSZAWA
ALBO
V/O. VNESHPOSYLTORG
MOSKWA
ALBO
TAZAB & Co., Ltd., LONDON
"AHAT" - Desp. e Represent. Ltda.,
S. Paulo
Praça da Sé, 399 — 1.º andar — Conjunto 108
Caixa Postal, 3950 — Telefone: 36-5288

LUD

PÁGINA 8 — 21 DE JULHO DE 1971

Solenidades em Bom Jardim

Dia 4 de julho, todo o povo da vila de Bom Jardim (município de Guarani das Missões, R.G.S.) e proximidades estavam reunidos em sua Capela, a capela de Nossa Senhora Auxiliadora.

Era grande a alegria que se via reinar em seu interior. Lá fora todos comentavam, animados e cheios de satisfação, a cerimônia que iriam presenciar pela primeira vêz.

Apesar do frio e do mau tempo, podia-se ver um grande número de pessoas, que de longe, enfrentando barro e chuvas, não deixaram de comparecer.

A Capela estava tôda enfeitada. Em seu redor algumas pessoas já começavam a arrumar as coisas para a Festa.

Na hora prevista as cerimônias foram iniciadas.

Dom Aloísio Lorscheider, Presidente da CNBB e Bispo de Santo Angelo, presidiu as cerimônias da Ordenação Sacerdotal. Junto com Sua Excelência vários sacerdotes concelebraram a Santa Missa.

A capela estava repleta de fiéis. Todos entusiasmados participavam daquele momento tão importante e tão profundo. Não podemos deixar de citar que foi admirável o trabalho da Irmã Ladia, do Padre Vitor Ostrowski e do Padre Leonardo Vastowski em preparar, através de palestras e reflexões sôbre o Sacramento da Ordem, aquêle povo humilde e carinhoso.

Depois do Evangelho, Dom Aloísio fêz uma explicitação do imenso valor do sacerdócio, bem como de sua necessidade em nossos dias. Em seguida o Padre Vigário de Guarani das Missões dirigiu, em polonês, uma saudação muito comovente aos pais Ladislau e Sofia e também aos familiares do Diácono Valeriano Pedro Klidzio.

Eis que cada vêz mais se aproximava o momento mais importante de tôda a cerimônia: o instante da Ordenação. O ordenando recebe a Imposição das mãos e a Unção do Santo Óleo que o consagraram "sacerdote para sempre". Daquele momento em diante, não sòmente o povo de Bom Jardim mas tôda a Igreja exultou de alegria. Mais um operário para a Messe de Cristo.

Já sacerdote, o Padre Valeriano Pedro Klidzio concelebrou a Santa Missa com os demais oficiantes. Na hora da Comunhão, pela primeira vêz como presbítero, distribuiu o Corpo de Cristo a seus pais, familiares e fiéis que ali se achavam.

Ao término da Missa, o Pe. Domingos Wisniewski, Provincial da Congregação da Missão, agradeceu a tôdas as pessoas que auxiliaram na formação do néo-presbítero. Também não deixou de agradecer a todos que de boa vontade, apesar do tempo desfavorável, não deixaram de comparecer.

A seguir, o néo-sacerdote deu sua Benção a todos os presentes. Esta foi sem dúvida, uma festa que tocou o coração de todos os que lá se encontravam. Foi uma verdadeira demonstração de simplicidade e de fé de todo o povo unido naquêle dia.

Depois da Ordenação Sacerdotal têve início a Festa no páteo da Capela. O povo de modo algum poderia deixar de comemorar uma tão grande data.

S. Excia Dom Aloísio, os Padres, os familiares, os seminaristas e mais algumas pessoas foram convidados para um almôço que foi oferecido na casa do néo-sacerdote. Todos, pois, para lá se dirigiram. Em meio à festa foram realizados vários discursos. Queremos aqui deixar anotado um discurso especial feito pelo Monsenhor Pedro Profásio Vastowski que sem sombras de dúvida deixou os presentes estarrecidos. Citou com muito entusiasmo a memória e as obras de alguns padres falecidos e de outros que ainda vivem, os quais fizeram de Guarani das Missões um dos municípios mais adiantados daquela região. Através de suas palavras, mostrou o agradecimento do povo aos Missionários da C.M. que além de serem pastores incansáveis de almas, tornaram o povo de Guarani, um povo progressista, um povo que possue amor ao trabalho, amor à terra.

Em Bom Jardim já surgiram inúmeras vocações, basta dizer que o Padre Valeriano é o sétimo sacerdote daquêle lugar.

Que o Pe. Valeriano encontre em sua vida, apesar dos contratempos, as maiores alegrias que possam existir; que o seu trabalho seja frutuoso e que seus passos e as suas palavras conduzam muitos homens a Deus, nosso Pai.

Esporte em Revista

CAMPEONATO PARANAENSE

Colorado 1 x Gremio 0; Pontagrossense 1 x Atlético 0; Londrina 1 x Paranavaí 0; União 1 x Jandaia 0; Coritiba 1 x Agua Verde 0; Coritiba 0 x Colorado 0; União 3 x Paranavaí 0; Atlético 2 x Gremio 1; Londrina 3 x Agua Verde 0; Pontagrossense 1 x Jandaia 1.

CAMPEONATO GAUCHO

Gremio 1 x Flamengo 0; Cruzeiro 0 x Novo Hamburgo 0; Barroso 3 x Gaucho 1; Internacional 2 x Esportivo 0.

ENCONTROS INTERNACIONAIS

Argentina 1 x Uruguai 0; Chile 3 x Paraguai 2; Brasil 1 x Checoslovaquia 0; Brasil 2 x Iugoslavia 2, **(despedida do Pelé).**

ENCONTRO AMISTOSO

Palmeiras 2 x Portuguesa de Desportos 0.

Os XXII Jogos Universitários Brasileiros realizam-se nestes dias em Porto Alegre, com a presença de 2.819 atletas representando vários Estados do Brasil.

A seleção brasileira masculina de basquetebol, vice-campeã mundial e atual campeã sul-americana, foi derrotada pela seleção da Argentina por 95 a 81. Por sua vez a campeã mundial do basquete a Iugoslavia venceu a Argentina por 99 a 54.

Biezanko - Cidadão Pelotense

Aos 3 de junho do corrente ano, em sessão solene com a presença de autoridades e convidados, o prof. Ceslau Mario Biezanko recebeu o título de "Cidadão Pelotense" que lhe foi conferido pela Câmara de Vereadores, em reconhecimento aos seus méritos e aos serviços prestados no setor do ensino e no campo científico. O orador oficial da solenidade foi o vereador José Anélio Saraiva.

De nacionalidade polonêsa, o prof. Ceslau Biezanko, antes de vir para Pelotas lecionou no Ginásio Lemos Júnior de Rio Grande e aqui no Ginásio Santa Margarida, Colégio Pelotense, Escola de Agronomia Eliseu Maciel e Faculdade de Farmácia, lecionando nestas últimas respectivamente. Entomologia e Botânica. Além disso, foi êle o introdutor do soja na Região Missioneira, tendo em Osório trabalhado com a cana de açúcar e plantas medicinais européias.

Além de haver recebido o título de Professor Honoris Causa em vários países é também portador das mais expressivas condecorações e vinculado a diversas instituições científicas internacionais: por decreto da Faculdade de Ciências Matemáticas e Naturais da Academia de Ciências em Cracóvia foi nomeado colaborador da Comissão Fisiográfica (1924); sócio correspondente da Sociedade Uruguaia de Entomologia (1957); recebeu a Flâmula do Mérito do Instituto Paranaense de Botânica (1958); título de membro honorário conferido pela Câmara Oficial Agrária da Estação Experimental de Apicultura (Zaragosa/1958); título de membro correspondente da Sociedade Científica de Senckemberg (Frankfort/1958); sócio ativo da Sociedade Científica Polonesa (Londres/1959); sócio correspondente do Museu de Ciências Naturais (Viena/1960); vice-presidente da Sociedade Lepdopterológica (New Haven Conn. USA/1963).

Em 1963 foi indicado para receber a "Ordem do Cruzeiro do Sul", em virtude de ter sido o introdutor do soja e de várias plantas medicinais no RGS, bem como pelos estudos e trabalhos que realizou com insetos nos Estados sulinos.

É ainda o professor Ceslau Biezanko autor de várias obras científicas publicadas tanto aqui como no exterior. Recentemente o ministério de Guaderia y Agricultura editou e divulgou trabalho seu realizado juntamente com Agustin Rufinell "Fauna de Lepidoptera del Uruguay", constando ainda da Enciclopédia Universal Ilustrada Europeo-Americana uma apreciação sôbre sua pessoa e seus trabalhos de autoria do matemático espanhol Jesus Garcia Péres.

Em Pelotas é fundador e membro titular da Academia Sul-Brasileira de Letras, sendo diretor de seu Departamento de Ciências.

Contudo, Biezanko nunca encerrou-se em torres de marfim. Sobe-as quando chamado a receber honrarias e depois reconverte-se em homens simples. Descobriu e identificou muitas e muitas espécies de insetos entre êles, alguns nocivos e outros venenosos, mas nunca encontrou e nunca foi picado pela mósca da verdade.

Comemorações do Centenário em Iratí

Com Missa Campal, celebrada por D. Pedro Filipak, Bispo de Jacarèzinho, Iratí homenageará os pioneiros da colonização polonesa no Paraná.

O início da solenidade está previsto para 10 horas do dia 25 próximo, na Praça da Bandeira, na cidade de Iratí.

O acontecimento está sendo patrocinado pela Sociedade Beneficente Iratiense, coadjuvado pela Superintendência do Centenário e Prefeitura Municipal de Iratí.

Além da inauguração de duas placas de bronze, consta do programa, almôço às autoridades, lançamento do IV Volume dos ANAIS DA COMUNIDADE BRASILEIRO-POLONESA.

Um espetáculo do Grupo Folclórico União Juventus no Ginásio de Esportes coroará a memorável efeméride.

FATO CURIOSO: Iratí foi colonizada por filhos de Imigrantes Poloneses.

Vaticano Estuda Relações com a China de Mao

Os meios oficiais saudaram a primeira brecha na muralha chinesa, classificando-a como o prêmio ao trabalho paciente do Vaticano, e felicitando-se pela notícia da próxima viagem do presidente Nixon a Pequim, o qual poderá ser intérprete dos desejos da Santa Sé de normalizar suas relações com a República Popular da China.

"A Santa Sé sabe esperar paciente e confiantemente apesar de até o momento só ter tido decepção e amargura" vontade para com "seus irmãos" do Extremo Oriente. Quanlica, ao comentar as gestões de aproximação com a China e a visita de Paulo VI a Hong Kong.

Estas questões datavam de outubro de 1965 se é que não de muito antes. Nesse mês, o Santo Padre tinha pronunciado um discurso histórico perante a Assembléia Geral das Nações Unidas defendendo a entrada de Pequim nessa organização.

GESTOS

Desde então Paulo VI não poupou os gestos de boa vontade para rom "seus irmãos" do Extremo Oriente. Quando a guerra do Vietnã atingiu seu máximo de violência (1968/69) dirigiu mensagens ao presidente Mao Tse Tung. Durante a revolução cultural da China ordenou a publicação de artigos "muito compreensivos" no órgão oficioso da Santa Sé "L'Osservatore Romano".

Mas o verdadeiro "ano chinês" do Vaticano foi 1970. Em seu verão boreal, discretamente contatos diplomáticos levaram à liberação dos bispos norte-americanos James Walsh, que estava prisioneiro há anos em Shangai.

Em princípios de dezembro, por ocasião de sua passagem por Hong Kong, o Santo Padre afirmou que a Igreja não sonhava em "ocidentalizar" os valores fundamentais da cultura chinesa, mas ao contrário com aprofundar e reforçar seu alcance moral.

Pequim respondeu com o silêncio a esta "mensagem de amor" lançada de seu próprio flanco. Ainda assim os observadores interpretaram favoràvelmente êsse silêncio.

Duas semanas depois, dois missionários italianos residentes no Paquistão obtiveram visto para viajar para a China. Depois regressariam entusiasmados pela hospitalidade com que foram recebidos inclusive autorizados a dizer missa em seu hotel.

CASAROLI

Em abril deste ano, monsenhor Agostino Casaroli (espécie de Relações Exteriores do Vaticano) foi um pé de ping-pong norte-americana, à China. Segundo o "chanceler" qualquer iniciativa por trivial que parecesse, favorecia a causa da paz e da compreensão mundiais. Soube-se então, que, Casaroli, recebia periòdicamente publicações científicas chinesas e que estava aprendendo o chinês".

Recentemente foi revelada a realização de conversações secretas tendo em vista o restabelecimento de relações entre a China e o Vaticano. Do lado católico, as conduziria pelo abade Louis Wei Tsingsing, residente em Paris. A Santa Sé desmentiu tal informação mas não muito taxativamente.

Com a notícia da viagem do presidente Nixon a Pequim os meios oficiais acrescentaram que o chefe do Estado norte-americano sempre atribuiu enorme importância à obra pela paz do Santo Padre, como prova a sua decisão de destacar o embaixador Henry Cabot Lodge como seu representante pessoal perante o Vaticano.

Justamente para corresponder à paciente tarefa da Igreja num sentido que agora favorece seus próprios planos, Nixon poderia tratar, durante sua estada em Pequim da sincera vontade do Papa de reiniciar relações com a China.

O HOMEM, A MÁQUINA E O CÉREBRO

Os fatos e as variedades técnicas embrionárias envolve-nos na massa otimista, convergida ao calculado impulso progressista. E certo estamos que o retrato fiél do aperfeiçoamento científico abraçará a posteridade com mais fôrça.

A transformação, porém, proporcionalmente fantástica, dos dotes e realizações científicas, não deve perder o juízo, ou seja, isolar o próprio homem, crucificar o poder imaterial, seu sentimento ao semelhante. Desconhecendo o próximo, o homem desconhecerá a si mesmo, será incapaz de bem orientar os reflexos de suas descobertas.

O ideal seria que nada se dissesse em contrário, nem se escrevesse, que fôssemos dogmáticos ao emoções que nos concederá a ciência, que aceitassemos os tributos garrafais que a imprensa regia trará nas suas máximas entonações. Nem um alerta deveria ser feito à febre de conquistas, sob pena de sermos considerados as pílulas anticoncepcionais do avanço.

São inegáveis, as grandes descobertas científicas, o alto valor, que nos torna objetivamente otimistas, pois muitos males serão tratados e serão curados. Podemos vencer as opressões, através de um processo esquemáticamente lógico de comunicação, de compreensão, e por certo, muitos "hignates negros" desaparecerão.

Façamos, porém, um exame na febre de conquistas, que não sendo dosado, que se porta bem para alimentar ferros, aços e metais, estará atrapalhando o progresso na linha da "rototização". E isto é pernóstico, pois saltaríamos de muletas. Enquanto as idéias divergem, o crescimento das ações é parcial, homens matam homens; alguns poucos tem atraídos pelo Cosmo, em busca até de intercâmbio fraternal.

Não obstante todos os obstáculos, lá irão deslumbrando as muralhas que os impeçam de voar, para descobrir origem, vidas, e pedir compreensão aos netunianos, ou outro ser qualquer de alguma galáxia bel cósmica.

Walter Ney D'Ávila Holz

LIVROS À VENDA

A Gráfica Vicentina Ltda. está credenciada a vender e tem à disposição dos interessados os seguintes livros:

O Fascínio por Cristo	Cr$ 2,00
O Sangue da Paz	Cr$ 2,00
Paixão de Um Padre	Cr$ 3,50
Os Jovens Escrevem Assim	Cr$ 5,00
O Diário da Morte	Cr$ 2,00
Cantemos ao Senhor (em polonês)	Cr$ 2,50
KALENDARZ LUDU (em polonês)	Cr$ 10,00
ANAIS da Comunidade Bras.-Pol.	Cr$ 20,00
ENAMORADOS	Cr$ 3,50
O Jovem e o Casamento	Cr$ 3,50
És Jovem	Cr$ 4,00
Lágrimas	Cr$ 6,00
Juventude e Sexo	Cr$ 3,50
Deus Está Morrendo	Cr$ 3,00
Sonhos Complexos e Personalidade	Cr$ 15,00
Moral para Gente Evoluída	Cr$ 5,00

GRÁFICA VICENTINA LTDA. — Alamêda Cabral, 846 — C.P. 155 — Curitiba — Paraná

PEDIDOS pelo reembôlso postal.

REV. PE. JOSÉ WOJNAR
A-C. C.BYSTRONSKI
DOM FELICIANO - RS

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 28 lipca (julho) — 1971 — Nr 3228 — (30/71)

Mistrzowski chwyt Nixona

Prawdziwie mistrzowskiego chwytu politycznego dokonał prezydent Nixon ogłaszając całemu narodowi swą podróż do Pekinu w początkach przyszłego roku. Tym chwytem Nixon zaskoczył cały świat, przede wszystkim zaś swych przeciwników politycznych tj. partię demokratyczną.

Już dziś prasa amerykańska stwierdza, że przez tę swą decyzję Nixon zamknął usta swym największym rywalom. Prawie nie ma człowieka w USA, któryby nie pochwalił tego kroku Nixona. Tym samym powtórny wybór Nixona na prezydenta zdaje się być zapewniony, chyba że zdarzy się coś nieprzewidzianego.

W 1969 roku prezydent Eisenhower miał już zapewniony wybór, gdy tymczasem Sowieci strącili amerykański samolot wywiadowczy "U-2". Wskutek tego nie doszło do zapowiedzianej podróży Eisenhowera do Moskwy. Nie doszło do szczytowej konferencji w Paryżu. W dodatku Kuba rozpoczęła ostrą kampanię przeciw Eisenhowerowi w Ameryce Łacińskiej. W wyniku tych nieprzewidzianych wydarzeń Eisenhower przegrał wybory na rzecz Nixona.

Wszystko wskazuje na to, że prezydent Nixon zrobił mistrzowskie pociągnięcie, wybierając się z wizytą do Chin komunistycznych.

Z Nixonem może się stać to samo, są to jednak rzeczy które nikt nie jest w stanie obecnie przewidzieć. Na razie Nixon wytrącił broń z ręki demokratów USA głoszących na prawo i na lewo, że ofiarują narodowi pokój w Wietnamie i nawiążą stosunki z Pekinem. Te dezyderaty demokratów realizuje obecnie Nixon-republikanin, przekształcając się w swego rodzaju "pacyfistę".

Podróż do Pekina przygotował polityczny asesor Nixona dla polityki międzynarodowej — Henry Kissinger, b. zdolny i biegły dyplomata, którego dziennik paryski "L'Express" nazwał nowym Metternichem, sławnym z przygotowania Kongresu w Wiedniu w 1815 r.

Sowiecka oferta w Brazylii

Szef sowieckiego biura handlowego w Rio Iwan Pizarec zapewnił brazylijskiego ministra Skarbu, że Związek Sowiecki pragnie finansować budowę przyszłej wielkiej elektrowni w Sete Quedas na rzece Paranie.

Przedstawiciel ZSRR przypomniał, że władze sowieckie budują obecnie na Syberii wielką elektrownię o sile 6,5 mln. kilowatów, w której zainstaluje się tylko 10 turbin, zamiast 20. Odnośnie elektrowni przy Sete Quedas obliczanej na 15 mln. kilowatów, wystarczyłoby umieścić tam 15 turbin wodnych zamiast 30. Każda z tych turbin produkowałaby 1 milion kilowatów. To obniżyłoby koszta o 15%.

Ostatnio ZSRR uczestniczy w budowie elektrowni Capivara w stanie São Paulo, finansując roboty ziemne w sumie 20 mln. dolarów oraz dostarczając urządzeń technicznych za sumę 12,5 mln. dolarów. W budowie innej hydroelektrowni sanpaulistańskiej Água Vermelha Sowieci ofiarują Brazylii cały ekwipunek wartości 65 mln. dolarów, czyli 80% wszystkich wydatków.

Jak już wiadomo, Brazylia zabierze się do budowy elektrowni w Sete Quedas w 1974 r. Do tego czasu musi się opracować szczegółowy plan oraz zapewnić udział kapitałów zagranicznych w 75%. Istnieją wprawdzie trudności z budową tej elektrowni ze strony Argentyny, która twierdzi, że wielka zapora przy Sete Quedas obniży znacznie poziom wody na rzece Paranie ,a tym samym może ograniczyć argentyńską żeglugę rzeczną na niektórych odcinkach Parany. Brazylia jednak spodziewa się rozwiązać ten problem w najbliższej przyszłości.

Oferta sowiecka napotyka na jedno wielkie "ale", mianowicie, jak pogodzić uczestnictwo ZSRR w budowie zapory bez nawiązania stosunków dyplomatycznych między Moskwą a Paragwajem. A przecież w budowie tej uczestniczy bezpośrednio i Paragwaj. Wydaje się jednak, że fakt ten nie wpłynie na końcową decyzję.

Gubernator sanpaulistański Laudo Natel ma wielkie kłopoty z pracami mają cymi na celu uchronić miasto São Paulo przed powodziami i zapewnić mu dostateczną energię elektryczną.

Stosunki Brazylii z Portugalią

Stosunki kulturalne czy handlowe między Brazylią a Portugalią zawsze układały się harmonijnie, jak przystało na dwa kraje mające za sobą wspólną historię, wspólny język i tradycje. W ostatnich czasach stosunki te nabrały więcej życia i zacieśniły się jeszcze więcej.

Wyrazem tego było odnowienie i rozszerzenie umowy kulturalnej w kwietniu br. ułatwiającej odbywanie studiów uniwersyteckich w obu krajach oraz wzajemną nostrytrykację dyplomów (uznanie dyplomów zagranicznych w jakimś kraju); zrównanie praw obywatelskich między Brazylijczykami zamieszkałymi w Portugalii, a Portugalczykami przybywającymi do Brazylii.

Dla rozwoju ekonomicznego obu państw najbardziej obiecującym było spotkanie ministrów Skarbu odbyte w czerwcu, na którym postanowiono obalić bariery celne między Brazylią i Portugalią, ułatwić Brazylii otworzenie jej składów towarowych w Lizbonie, Luandzie i Lourenço Marques. Portugalia natomiast otrzymałaby wolny port w Brazylii.

Realizacja powyższych postanowień rozszerzy niewątpliwie eksport brazylijskich towarów do Europy, Afryki i Azji, zwłaszcza kawy, manufakturę i artykuły tekstylne. Obniżenie cen transportu morskiego i lotniczego między Portugalią i Brazylią, jak również otworzenie agencji Banku Brazylijskiego w Lizbonie, a Banku Portugalskiego w Rio — oto dalsze ułatwienia na drodze rozwoju ekonomicznego powyższych państw.

Pierwsza porażka Allendego

W wyborach uzupełniających w prowincji chillijskiej Valparaiso, kandydat zjednoczonej lewicy (Jedność Narodowa) socjalista Hernan del Canto przegrał niespodziewanie na rzecz kandydata Chrześcijańskiej Demokracji — 40-letniego lekarza Oscar Marin. Zwycięstwo to jest tym bardziej cenne, że Marin nie miał za sobą poparcia, jakie miał kandydat rządowy ani oddziałów złożonych z cywilów usiłujących zastraszyć wyborców głosujących na Marin.

Nie od rzeczy będzie przypomnieć, że nie cały rok temu Allende wygrał wybory na prezydenta (mając jedynie 36% głosów) tylko dlatego, że siły demokratyczne były podzielone tzn. że Demokracja Chrześcijanska i Partia Narodowa wystawiły swych kandydatów. Prezydent Allende przyznał się do porażki, choć równocześnie oświadczył, że porażka ta w niczym nie wpłynie na zmianę programu opracowanego przez Jedność Narodową.

Rząd Allendego z drugiej strony ma za sobą opinię całego narodu jeśli chodzi o nacjonalizację kopalń miedzi w Chile. Prasa rządowa wykorzystuje bowiem każdą okazję, by pokreślić, że główną przyczyną złego stanu finansowego Chile były kompanie amerykańskie wzbogacające się kosztem narodu chilijskiego. Allende jednak nie mówi, ile sum będzie musiał wydać na indenizację tych kompani, ani jak wielkie sumy zużyje, aby eksploatować miedź własnymi siłami.

Obecny prezydent Chile socjalizuje nadal kraj, nie przejmując się prawie katastrofalnym stanem finansowym Chile. Im prędzej dojdzie do krachu finansowego, tym prędzej będzie można zaprowadzić w Chile socjalizm na 100%. Innego bowiem wyjścia wówczas nie będzie.

Cena pszenicy a inicjatywa prywatna

Narodowa Rada Monetarna Brazylii nie zgodziła się na nowe znaczne zwiększenie ceny na pszenicę, by nie podkopać produkcji innych płodów rolnych w Kraju. W ostatnich latach rząd federalny zapewnił produkcji pszenicy tak wielkie korzyści, że roczny zbiór pszenicy oceniany w 1967 r. na 365 tys. ton doszedł w ub. roku do 1,7 miliona ton, a na rok obecny przewiduje się zbiory obliczane na 2,2 miliona ton. A więc w ciągu 5 lat produkcja pszenicy w Brazylii wzrosła o 500%. W tym samym okresie produkcja z 1 hektara wzrosła o 80%.

Wyżej cytowany organ rządowy przeciwstawił się nowej zwyżce ceny na pszenicę, ponieważ chce stopniowo doprowadzić do tego, by nastąpiła równowaga między ceną pszenicy krajowej i sprowadzanej z zagranicy. Obecnie bowiem cena pszenicy na rynku wewnętrznym jest 80% większa niż na rynkach zagranicznych. Tę anomalię należy koniecznie lecz roztropnie zrównow a ż y ć . Równowaga ta zasadza się na następujących argumentach:

1 — zbyt wysokie ceny pszenicy wywołałyby wzrost stopy życiowej, utrudniając utrzymanie rodzin mniej zamożnych.

2 — spowodowałyby wzrost cen gleby nadającej się pod uprawę pszenicy.

3 — zredukowałyby konsumpcję mąki, chleba i makaronu już tak bardzo niską w Brazylii.

4 — nastąpiłaby stała nadwyżka produkcji, którą należałoby przechowywać w składach bez możliwości sprzedania pszenicy za granicą ze względu na jej niepomiernej wysoką cenę.

5 — musiałaby nastąpić interwencja władz rządowych, która odbiłaby się fatalnie na inicjatywie prywatnej.

Oto powody, dla których należy kontrolować cenę pszenicy krajowej.

W KALEJDOSKOPIE

RIO — Ludność Terytoriów Rondonia, Roraima i Amapá liczy obecnie 274.789 głów. W miastach żyje prawie 52% ludności, podczas gdy 48% przebywa w interiorze. Sama Rondonia ma 116 tys. mieszkańców i 243 tys. km powierzchni.

RIO — Jeden z kierowników FAO na Amerykę Łacińską — Felipe Yriart omówił niedawno stan gospodarczy Ameryki Łacińskiej. Produkcja rolna w tych państwach wzrasta w rytmie 2,5 do 3% na rok, co jednak jest niewystarczające ze względu na znaczną liczbę urodzin. Jedynie Brazylia wykazała wzrost od 5 - 7% w sektorze rolniczym.

HAVANA — Tegoroczny zbiór trzciny cukrowej w Kubie wyniósł prawie 6 mln. ton, czyli o jeden milion mniej aniżeli to przewidywał program Fidel Castra. Niski zbiór trzciny cukrowej da się we znaki ekonomii Kuby.

AMAN — Król Jordanii Hussain przewodził oddziałom rządowym, które po zaciekłej walce z powstańcami palestyńskimi wzięły 2.300 jeńców. Walki trwały 10 dni, a zginęło w nich 3.500 powstańców. Jak wiadomo, powstańcy palestyńscy usiłowali założyć w Jordanii niepodległe państewko.

SÃO PAULO — Nowotworząca się partia — Demokratyczno-Republikańska pod przewodnictwem Pedro Aleixo musi zdobyć listę z wyborcami przynajmniej w 12 stanach Kraju, by móc wziąć udział w wyborach municypalnych na przyszły rok.

MONTEVIDEO — Opozycyjna partia w Urugwaju zamierza spowodować "impeachemant" prezydenta Pacheco Areco czyli złożyć go z urzędu, ponieważ wbrew postanowieniu Kongresu zaprowadził na własną rękę stan wyjątkowy w kraju, by dalej walczyć z terrorystami Tupamaros.

CHARTUM — Podpłk. Babakhr Nur chciał dokonać zamachu stanu usuwając ze stanowiska premiera Gaafar Numeiry i ogłaszając Sudan republiką. Próba zamachu, by zaprowadzić w Sudanie komunizm — nie udała się.

WARSZAWA — Przegląd polski "Prasa Polska" przytacza fakt, że w prasie w Polsce wzrost papieru w ciągu 15 lat wyniósł 5%, podczas gdy w tym samym okresie czasu prasa w innych krajach miała wzrost papieru o 100%. Większość dzienników polskich liczy zaledwie 4 strony. By to zło usunąć, utworzona została specjalna komisja złożona z przedstawicieli prasy, radia i telewizji.

MOSKWA — Podczas gdy w Moskwie wyświetla się film pt. "Wyzwolenie" w którym Stalin jest głównym bohaterem, w Pradze usłyszano autokrytykę sławnego ongiś biegacza Emila Zatopek, który wyparł się swych "błędów" współpracując z Dubczekiem w okresie "wiosny czeskiej".

BRASILIA — Prezydent Médici usankcjonował prawo odnoszące się do funkcjonowania partii politycznych w Kraju. Równocześnie Narodowa Rada Monetarna zatwierdziła minimalne ceny na produkty rolne w regionach środkowo-południowych Brazylii.

BRASILIA — Wszystkie projekty rządowe ogłoszone przez p. Prezydenta, jak np. walka z narkomanią, system 8-klasowej szkoły, produkcja tanich lekarstw itp. mają zapewnioną bazę finansową i skuteczną fiskalizację.

PORTO ALEGRE — By uchronić stolicę gauszowską przed wylewami rzeki Guaiby, władze stanowe postanowiły wybudować sztuczne śluzy wydając na ten cel 125 mln. kruzelrów w ciągu 4 - 6 lat.

SÃO PAULO — Stolica sanpaulistańska posiada już 3 aparaty — syntetyzatory, służące do nagrywania muzyki. Aparaty te, ostatni sukces w USA, mogą naśladować tony wszelkich instrumentów, odgłos burzy, uderzanie fal na plaży itp.

TEL-AVIV — Były więzień sowiecki obozów koncentracyjnych — Abraham Vidro wyjawił prasie izraelskiej, że rozmawiał z majorem sowieckim pochodzenia żydowskiego — Joshua Sorokin, który potwierdził wersję, że faktycznie Moskwa nakazała rozstrzelać 12 tys. polskich oficerów w Katyniu. Major Sorokin uczestniczył w tej egzekucji w charakterze kierownika sowieckich składów wojskowych w Starobielsku.

BELÉM — 2.700 rodzin, czyli 15 tys. osób objęło już tereny położone wzdłuż budującej się szosy Transamazónica. Narodowy Instytut Kolonizacji i Reformy Rolnej (INCRA) wydał 500 kruzeirów na sprowadzenie 1 rodziny. 100 hektarów ziemi kosztuje tam 3,7 tys. (milionów) kruzeirów, płatnych w ciągu 30 lat, czyli 60 kruzeirów na miesiąc .

SARAGOSSA — Liczne wypadki cholery pojawiły się w hiszpańskiej prowincji Saragossa. 7 osób zmarło a kilkadziesiąt znajduje się pod ścisłą obserwacją lekarską. Władze sanitarne zarządziły odpowiednie środki ostrożności.

BRASILIA — Minister Spraw Wewnętrznych — Costa Cavalcanti wyjawił, że Narodowy Bank Budowlany w ciągu 5 lat wystawił 700 tys. domów mieszkalnych. Jedynym defektem tych domów jest ich wysoka stosunkowo cena.

BUENOS AIRES — Prezydentowie Argentyny i Chile odbyli w tych dniach rozmowy na temat współpracy gospodarczej między obu państwami. W Argentynie zaczęła na nowo swą działalność komunistyczna partia argentyńska.

WASZYNGTON — Dwa wydarzenia godne są zanotowania, mianowicie: 8 lot Amerykanów na Księżyc (26 lipca br.) oraz wybór "Miss" Libanu — Georgina Riz na "Miss świata" 1971 r.